

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
Sabirabadda
sahibkar
bədbəxt
hadisənin
qurbanı
oldu
yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 18 fevral 2019-cu il Bazar ertəsi № 38 (7208) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm
İnfeksiya yayan dönerçilər

Əlcəksiz çalışsan, pul sayıb əlini yumadan fast-food hazırlayanların istehlakçılara yaratdığı təhlükə; həkim xəbərdarlığı edir...
yazısı səh.3-də

Rusiyada köhnə binalar çökür: Bakıya oxşar təhlükə varmı? - mütəxəssis rəyi
yazısı səh.5-də

“Razin tolkuçkası”: ticarət azalıb, “sökülsün” deyənlər artıb
yazısı səh.10-da

Bayılda köçkünlərin problemi həll olunmamış qalır: sakinlərdən yeni aksiya xəbərdarlığı
yazısı səh.3-də

Ermənistan sülh qapılarını bağlayır - təhlükəli gəlişmə
yazısı səh.11-də

Zahid Orucun müraciətinə tanınmış iqtisadçıdan dəstək gəldi
yazısı səh.4-də

Futbol millimizin yeni məşqçisindən gözlənti: məşqçini yoxsa yanaşmanı dəyişək?
yazısı səh.14-də

Azərbaycanın supermüasir raketini işğalçı ölkədə təşviş yaratdı
yazısı səh.12-də

Atası alim olan dələduz qadının ilginç əməlləri - məhkəmədən qeydlər
yazısı səh.14-də

Yaxın gələcəkdə bu peşələr yox olacaq
yazısı səh.14-də

PAŞINYAN ÜÇÜN “DAR AĞACI” - İKİ AY QALDI

Düşmən ölkədə “məxməri inqilab” cavablardan çox suallar yaradıb; **qərbyönlü erməni KİV-i**: “Hökumətin təzə proqramı süfrə arxasında deyilən tostlar əsasında tərtib olunub və sənədin reallığa heç bir dəxli yoxdur...”

Arif Əsgərovun Slovakiyada biznesi üzə çıxdı - şok faktlar

“Azərbaycan Demir Yolları” QSC-nin sabiq sədrinin və oğullarının Bratislavada ticarət şirkətləri var; onların Bakıda həbs etdirdiyi yaxın qohumunun valideynləri isə “Londonda da mal-mülkləri var” deyirlər... yazısı səh.6-da

Deputat Moskvadakı davanın şisirdilməsi səbəbindən danışdı
yazısı səh.5-də

Toğrul İsmayıl: “Azərbaycanla Ermənistan arasında yaxın vaxtlarda müharibə başlaması ehtimalı azdır”
yazısı səh.9-da

Vahid Əhmədov: “Azərbaycanda kapitalla amnistiya vermək lazımdır”
yazısı səh.7-də

18 fevral 2019

“Qarabağ Komitəsində baş verənlər gözlənilən idi”

Əhməd Oruc: “Üzvlərin bir qismi Qarabağ Komitəsində “a yordu-yordu” oyunundan bezdi”
Ötən həftənin diqqəti cəlb edən hadisələrindən biri də Qarabağ Komitəsinin daxilində yaşananlar oldu. Keçmiş daxili işlər naziri İsgəndər Həmidovun istefası ilə başlayan istefalar Qarabağ Komitəsi içərisində hansısa çox ciddi proseslərin getdiyi mənzərəsini yaradıb. Hətta Komitənin parçalandığı, fəaliyyətinə son verilə biləcəyi kimi söz-söhbətlər də yayılıb.

Qarabağ Komitəsində yaşananlarla bağlı suallarımızı qurumun İdarə Heyətinin üzvü, Azadlıq Partiyasının sədri Əhməd Oruca ünvanladığımız.

- Əhməd bəy, Qarabağ Komitəsində nələr baş verir?

- Qarabağ Komitəsində baş verənlər gözlənilən idi. Çünki defələrlə mitinq üçün Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinə müraciətlər edib, “yox” cavabı aldıqdan sonra indi də məhkəmələrə müraciət etməyin mənası yoxdur. Bu cür yanaşma hakimiyyətlə razılaşdırılmış oyuna oxşayır. Hakimiyyət kimlərsə ölkədə radikal qüvvələrin olduğu görüntüsü yaratmaq istəyir.

- Qurumda baş verən son hadisələrdə kənar qüvvənin əli ola bilərmi?

- Burada kənar qüvvələrin əli olmasına inanmıram. Sadəcə, üzvlərin bir qismi Qarabağ Komitəsində bu cür “a yordu-yordu” oyunundan bezdi, bir qismi isə hələ davam edir. Ən tez bezən isə İsgəndər Həmidov oldu.

- İsgəndər Həmidovun gedişinə sizin münasibətiniz necədir? Qarabağ Komitəsinin parçalanmasını və ya ümumiyyətlə səhnədən getməsinə istəyənlər varmı? Son hadisələr parçalanma sayıla bilər?

- İsgəndər bəy və qurumu tərk edən digər şəxslər Azərbaycan Xalq Hərəkatının nəzdində Qarabağ Komissiyası yaratmaq niyyətindədir.

- Siz də İsgəndər Həmidovun təşəbbüsü ilə yaranan Azərbaycan Xalq Hərəkatında təmsil olunursunuz. AXH-də yaradılacaq Qarabağ Komissiyasında təmsil olunacaqsınız?

- AXH-nin Qarabağ Komissiyasında inşallah, iştirak etmək niyyətindəyəm.

- Şəxsən siz belə demək mümkündürsə, tərəflərdən hansının mövqeyinin haqlı olduğunu düşünürsünüz? Belə anlaşılır ki, siz də İsgəndər Həmidovun mövqeyinə daha çox yaxın mövqedəsiniz?

- Mən də hesab edirəm ki, bu vəziyyətdə, bu yanaşma ilə Qarabağ problemi həll edilə bilməz. Ona görə də bu vəziyyəti bilib-bilə Qarabağın azadlığını tələb etmək absurd təməldir. Qarabağın azadlığı ölkədə demokratik sistemin yaranmasından keçir. Biz öncə buna nail olmalıyıq.

- Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti razılaşmasa, belə mitinqə çıxmağın tərəfindəsiniz?

- Mən hakimiyyətin dəyişdirilməsi üçün aksiyaların tərəfindəyəm.

□ Etibar SEYİDAĞA,
“Yeni Müsavat”

Abunə daha sərfəlidir -
“Yeni Müsavat” abunə
kampaniyasını davam etdirir

“Yeni Müsavat” qəzeti oxucularına bəyan edir ki, abunə yazılmaqla qəzeti daha sərfəli qiymətlərlə əldə edə bilərlər.

Köşklərdən alınan qəzetin bir nüsxəsi 60 qəpikdir. Abunə ilə qəzetin bir nüsxəsi isə sizə daha ucuz - 48 qəpiyə başa gələcək.

Aylıq abunə - 12 AZN

3 aylıq - 36 AZN

6 aylıq - 72 AZN

Abunə yazılmaq üçün yaşadığınız ərazidə istənilən poçt şöbəsinə müraciət edə bilərsiniz.

Eyni zamanda Poçt Daşıma Mərkəzinin baş ofisi ilə:

(012) 598-49-55 nömrəsi ilə əlaqə saxlaya bilərsiniz.

Bundan başqa “Qaya” Mətbuat Yayımı ilə də abunə yazıla bilərsiniz.

Əlaqə üçün telefon: 012-565-67-13, 012-564-48-96

Erməni məkri başladı: çeçen-azərbaycanlı insidenti

Ermənilər sosial şəbəkələrdə Moskvada azərbaycanlılar və ermənilər arasında baş vermiş insidenti gərginləşdirməyə səsləyirlər. Trend-in məlumatına görə, erməni sosial şəbəkə istifadəçiləri həmyerlilərini “maksimum dərəcədə” bu vəziyyətdən faydalanmağa çağırırlar.

Arman Abovyan adlı istifadəçi yazıb: “Deməli, uşaqlar, sizin, əlbəttə ki, bizim üçün xoş hadisədən xəbəriniz var. Mən Moskvada azərbaycanlılar və çeçenlər arasında baş vermiş qarışıqlıqdan danışım. Bununla əlaqədar qarşımızda hansı vəzifələr var? İlk öncə münasibətin sosial şəbəkələrdə daha da alovlanması üçün əlimizdən gələni edirik. Ancaq bunun üçün erməni adlarından istifadə etmirik ki, bizi

vəziyyətin gərginləşdirilməsində heç kəs ittiham edə bilməsin. Qarşıdurmanın hər iki tərəfi adından təhqiredici şərhlər yazın. Çox aydın və dəqiq addımlar atmalıyıq. Biz bu vəziyyətdən maksimum faydalanmalıyıq. Yeni qarşıdurma bizim üçün uğur olacaq, ancaq istənilən hal-

da bizim ən əsas vəzifəmiz nifrət və nifaq toxumlarını əkməkdir”.
Qeyd edək ki, fevralın 14-də Moskvada “Neolit” kafesinin yanında azərbaycanlılar və çeçenlər arasında silahlı münaqişə baş verib. Hadisə yerinə gələn polis dava işti-
rakçılarından 18 nəfəri tutub.

“Seyid” ləqəbli narkobaron saxlanıldı

Nərimanov Rayon Polis İdarəsi 18-ci Polis Şöbəsi əməkdaşlarının həyata keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbiri nəticəsində narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsi və alqı-satqısı ilə məşğul olan şəxslər ifşa ediləblər. Bu barədə Daxili İşlər Nazirliyindən məlumat verilib. Keçirilən əməliyyat zamanı qeyd edilən cinayəti törətməkdə təqsirli bilinən paytaxt sakini, əvvəllər məhkum olunmuş Ceyhun Seyidbəyov saxlanılıb.

Onun üzərində şəxsi axtarış aparılan zaman 10,145 qram narkotik vasitə olan tir-yək aşkar edilərək götürüldü. Saxlanılan şəxs ifadəsində narkotik vasitəni “Seyid” adlı şəxsdən şəxsi istifadəsi üçün aldığı bildirib. Narkotik maddənin mənbəyinin müəyyən edilməsi istiqamətində əməkdaşlarının həyata keçirdikləri növbəti əməliyyat nəticəsində “Seyid” adlı şəxs qısa zamanda müəyyən edilib. Həyata keçirilən əməliyyat nəticəsində narkotik maddələrin satışı ilə məşğul olan, əvvəllər məhkum olunmuş Masallı sakini Mirəğa Salayev tutularaq istintaqa təqdim edilib. Onun üzərində şəxsi axtarış aparılan zaman iki büküm, ümumi çəkisi 1 kiloqram 50 qram heroin aşkar edilərək götürüldü.

Əmanətlərlə bağlı mühüm dəyişiklik

Azərbaycanda əhəlinin banklara depozit qoymasını stimullaşdırmaq üçün bütün qorunan əmanətlərin sığortalanması müddəti artırılır. Modern.az xəbər verir ki, bununla bağlı “Əmanətlərin sığortalanması haqqında” qanuna dəyişikliklər edilib.

Bu dəyişikliklərə əsasən, Əmanətlərin Sığortalanması Fondunun Himayəçilik Şurası tərəfindən əmanətlər üzrə müəyyən edilmiş illik faiz dərəcəsi həddində olan bütün qorunan əmanətlər məbləğindən asılı olmayaraq bank fəaliyyətinin həyata keçirilməsi üçün xüsusi razılığa (lisenziyaya) malik olan Fondun iştirakçı bankları tərəfindən 4 il müddətində tam sığortalanaçaq. Mövcud qanunda isə bu müddət 3 ildir. 2016-cı il 4 mart tarixindən qüvvədə olan “Əmanətlərin sığortalanması haqqında” qanunun müddəti 2019-cu ilin martın 4-də bitir. Qanunun qüvvədə olma müddətinin bir il uzadılması bank sektorunun dəstəklənməsinə, bu sahədə dövlətin üzərinə ciddi öhdəliklər götürməsinə, nəticədə isə əhəlinin banklara depozit qoymasının stimullaşdırılmasına xidmət edəcəkdir.

Donbasda döyüşən azərbaycanlı əsir düşdü

Donbas separatçıların tərəfində döyüşən Elvin Seyidov adlı Azərbaycan vətəndaşı əsir düşüb. Axar.az xəbər verir ki, bu barədə UA_NATO_USA Twitter səhifəsi məlumat yayıb.

Seyidov dindirilmə zamanı Donbasda nə üçün döyüşdüyünü açıqlayıb. Azərbaycanlının sözlərinə görə, ona Rusiya pasportu söz verilib. Çünki o, Rusiyaya tez-tez işləməyə gedib və ona pasportsuz çox çətin idi.

Seyidov bildirib ki, Ukraynaya təkə pasporta görə deyil, həm də pul qazanmaq üçün yollanıb. Separatçılar ona döyüşlərdə özünü yaxşı göstərəcəyi təqdirdə həftədə 1250 qrivna maaş da vəd veriblər. O, bir aya yaxın separatçıların tərəfində pulsuz vuruşub. İlk maaşını almağa bir neçə gün qalmış isə Ukrayna hərbiçiləri tərəfindən əsir götürülüb.

Hava iki gün qeyri-sabit keçəcək - xəbərdarlıq

Bu gün - fevralın 18-də Bakıda və Abşeron yarımadasında havanın dəyişkən buludlu olacağı, aralıq tutulacağı, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Lakin axşam bəzi yerlərdə yağış yağacağı ehtimalı var. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentindən Müsavat.com-a verilən məlumata görə, gecə və səhər ayrı-ayrı yerlərdə duman olacaq. Aralıq güclənən cənub-qərb küləyi axşam mülayim şimal-qərb küləyi ilə əvəz olunacaq.

Havanın temperaturu gecə 2-5° isti, gündüz 7-12° isti, Bakıda gecə 3-5° isti, gündüz 9-11° isti təşkil edəcək. Atmosfer təzyiqi 761 mm civə sütunundan 755 mm civə sütununa enəcək. Nisbi rütubət gecə 70-80 %, gündüz 60-65% olacaq.

Fevralın 18-dən 19-na keçən gecədən başlayaraq 20-dək Bakıda və Abşeron yarımadasında hava şəraitinin dəyişəcəyi, yağıntılı olacağı, sulu qara keçəcəyi gözlənilir. Şimal küləyi 15-20 m/s, aralıq 23-25 m/s-dək güclənəcək. Havanın temperaturu 19-da ötən günlə müqayisədə 6-8° aşağı enəcək, gün ərzində 2°-yə yaxın isti olacaq.

Azərbaycanın rayonlarında hava əsasən yağmursuz olacaq. Lakin axşam bəzi şimal və şərq rayonlarında qar yağacağı gözlənilir. Ayrı-ayrı yerlərdə duman. Qərb küləyi ayrı-ayrı yerlərdə aralıq güclənəcək.

Havanın temperaturu gecə 0-5° isti, gündüz 8-13° isti, dağlarda gecə 0-5° şaxta, gündüz 4-9° isti təşkil edəcək.

Fevralın 18-i axşamdan 20-si səhərədək ölkə ərazisində hava şəraitinin dəyişəcəyi, aralıq yağıntılı olacağı, bəzi yerlərdə sulu qar, dağlıq və dağətəyi rayonlarda qar yağacağı gözlənilir. Bəzi şimal və şərq rayonlarında intensiv olacağı ehtimalı var. Qərb küləyi ayrı-ayrı yerlərdə aralıq 20-25 m/s-dək güclənəcək. Havanın temperaturu 19-da ötən günlə müqayisədə 5-7° aşağı enəcək.

Bakıda, demək olar ki, hər küçədə dö-nər-xanaya rast gəlmək mümkündür. Qeyri-rəsmi məlumatlara görə, hazırda Bakı ərazisində 15 mindən çox dö-nər-xana fəaliyyət göstərir ki, bunların da əksəriyyətinə qiyayena normalarına əməl edilmir.

Öncə məlumat üçün qeyd edək ki, dö-nər üçün ən təzə olmalı, mənfi 40 dərəcə olmaqla şok dondurmadan keçirilib, bükülüb, xüsusi avtomobillər vasitəsilə dö-nər-xanalara çatdırılmalıdır. 40 dərəcə mənfi şok verən, xüsusi formada dö-nər ətlərini hazırlayan avadanlıqlar kifayət qədər bahadır. Sexlərdə isə, təbii ki, bu avadanlıqlardan istifadə edilmir.

İndiyə qədər bu və ya digər problemlərlə bağlı mətbuatda çoxsaylı yazılar dərc olunub.

"Yeni Müsavat" olaraq dö-nər-xanalarda bağlı başqa təhlükəli məqamı araşdırdıq.

Öncə diqqətimizi o cəlb etdi ki, şəhərdə fəaliyyət göstərən əksər dö-nər-xanalarda kassir mövcud deyil. Dö-nərçi dö-nər-xanada əlcəksiz formada hazırladığı dö-nəri, elə özü də satır, pul əsginaslarını müştəridən alıb, qutusuna qoyur. Daha sonra isə yenidən öz işinə davam edir. Dö-nər-xanalarda olduğumuz zaman dö-nərçinin pul əsginaslarını sayması, dəstələməsi hallarını müşahidə etdik. Əksər dö-nər-xanaların içərisində əl yumaq üçün şərait mövcud deyil. Dö-nərçilər minlərlə adamın əlindən keçən pul əsginaslarına toxunduqdan sonra əllərini yumurlar.

Bu barədə dö-nərçilərin özləri ilə söhbətimiz zamanı onların əksəriyyəti puldan hansısa infeksiyanın keçməsinin mümkün olmadığını iddia etdilər.

Bundan əlavə adətən dö-nər-xanalarda marladan düzəldikləri əskilərin olduğunu müşahidə etdik ki, dö-nərçilər gün ərzində bu əski ilə həm stolu, həm də əllərini silərək, anti-gigiyenik şəraitdə fəaliyyət göstərirlər.

Azərbaycan Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin baytarlıq nəzarəti şöbəsinin müdiri Qalib Əbdüloyyəv modern.az saytına açıqlamasında bildirib ki, vətəndaşımızın hər bir dö-nər-xanadan ətin keyfiyyəti barədə sənəd tələb etmək hüququ var: "Vətəndaşlara dö-nər olaraq qida təklif edən hər bir sahibkar istehlakçının suallarına cavab verməyə borcludur. Bu bizim nəzarət obyektlərimizdən biridir. Bu kimi neqativ hallarla bağlı istehlakçılardan Agentliyin 1003 qaynar xəttinə şikayətlər də daxil olur. Hər bir şikayət aidiyyəti

İnfeksiya yayan dö-nərçilər

Əlcəksiz çalışan, pul sayıb əlini yumadan fast-food hazırlayanların sağlamlığımıza yaratdığı təhlükə; həkim xəbərdarlıq edir...

üzrə araşdırılır və qanunvericilik çərçivəsində tədbirlər həyata keçirilir".

Bəs hər gün xeyli sayda pul əsginasına toxunan dö-nərçinin hazırladığı dö-nər alıcını hansı xəstəliklərə yoluxdura bilər?

"Yeni Müsavat"a danışan həkim Hüseyn Mehdiyev bildirib ki, əslində burada insanları xəstəliyə yoluxduracaq olan bir çox səbəblər var: "Bəzi dö-nər-xanalar var ki, içərisində sanitar qovşağı mövcud deyil. Anti-gigiyenik şəraitdə təbii ehtiyaclarını ödəyən dö-nərçi, əllərini yumadan işinə davam edir. Bunu şəxsən gözüm ilə görmüşəm. Bəzi dö-nər-xanaların çölündə stollar qoyulub ki, müştəri aldığı dö-nəri orada yeyə bilsin. Dəfələrlə şahidi olmuşam ki, eyni əski ilə həmin stolları da silirlər, içərisini də, əllərini də. Sonra da növbəti müştərisi üçün dö-nər hazırlayır. Dö-nər-xanalarda şahidi olmamışam ki, çöl əskisi ilə əl əskisi ayrı olsun. Eyni zamanda dö-nər-xana işləyənlər geyimlərinə də diqqət etmirlər. Baxırsan ki, əli ilə burnunu silir, sonra da əlini üstünə çəkib, dö-nər kəsir. Dö-nərçinin xəstə olduğu halda işinə davam etməsi halının da şahidi olmuşam. Üstəlik də əsginaslar məsələsi, çox faciəvidir. İnsanlar avtobuslarda tutacaqlardan tutub, sonra əllərini ciblərinə salaraq pul çıxarırlar. Olar ki, heç pulda hansısa mikrob olmaz, avtobusun tutacağında olar və bunu şəxs əlini cibinə salaraq, pula da keçirər. Əksər xəstəliklərin xarici mühitə qarşı davamlılığı zəifdir. Ona görə də insanlar bu cür hallarda ciddi xəstəliklərə yoluxurlar. Lakin davamlı xəstəliklər də var ki, bunlar insanlar üçün olduqca təhlükəlidir. Məsələn, vərəmlə xəstədir və əlini ağzına tutaraq öskürür. Sonra da həmin əllə pulu çıxarıb, dö-nərçiyə verir. Deməli onun xəstəliyi həm dö-nərçiyə, həm də ondan dö-nər alanlara keçə bilər. Bu vasitə ilə ən çox yayılmış xəstəliklər mədə-bağırsağ infeksiyalarıdır. Bəzən elə pul əsginası olur ki, üzərində hansısa çirkin və ya qanın olduğunu görürük. Bu əsginas yüzrlə adamın əlində gəzir və heç kim də

bu məsələyə diqqət etmir. Məsələ tək cə alıcıların sağlamlığı deyil, onun özü də təhlükə içərisində çalışır. Xırda məsələlər böyük təhlükələr yarada bilər. Ona görə də diqqətli olmaq lazımdır. Gənclər, tələbələr bu kimi qidalardan daha çox istifadə edirlər. Təbii ki, gənclər dövlətin gələcəyidir. Ona görə də dövlət özü də bu məsələdə nəzarəti gücləndirməlidir. İnsanlar unutmamalıdır ki, dö-nər-xanalardan çox ağır xəstəliklərə yoluxa bilərlər".

□ Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"

Bayılda köçkünlərin problemi həll olunmamış qalır

Sakinlərdən yeni aksiyaya xəbərdarlığı: "Nazirlər Kabinetinin qarşısına gedəcəyik..."

Bayıl yamacında sürüşmə zonasında yaşayan 27 məcburi köçkün ailəsinin problemləri həll olunmamış qalıb. Belə ki, məcburi köçkün ailələrinə Səbəyel Rayon İcra Hakimiyyətindən bildirilib ki, sürüşmə zonasında yaşayan köçkün ailələrinə Qaçqın və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsi Qobudan ev verəcək. Bu isə onların narazılığına səbəb olub.

Məcburi köçkün ailələri bildirirlər ki, araşdırma aparıb öyrəniblər ki, onlara veriləcək evlər müvəqqətdir və bu evləri kimsəyə satmaq mümkün deyil. Eyni zamanda həmin evlər Bakının mərkəzindən xeyli uzaqdır. Bütün bunlara etiraz olaraq məcburi köçkün ailələrin fevralın 15-də Bayılda aksiyaya keçirdilər. "Yeni Müsavat"a olaraq bu aksiyaya barəsində geniş məlumat verdiyimiz üçün məsələyə bir daha detallı toxunuruq. Sakinlərdən aldığımız məlumata görə, aksiyalardan icra başçısı xəbər tutub və onlara yeni vədlər verilib.

Sakin Elməddin Muradlı məsələ ilə bağlı "Yeni Müsavat"a aşağıdakıları bildirdi: "Məcburi köçkün ailələrindən 4 nəfər başçının qəbulunda olub. İcra başçısı onlara söz verib ki, təkliflərinizi Qaçqın və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinə yazmışıq və gözləyirik ki, qərar necə olacaq. "Qaçqınkom" həmin evləri heç bir sənəd olmadan verir. Yeni sən həmin evləri sata, bağışlaya bilməzsən. Ümumi şərtləri bəzən də aid ediblər. Öyrənmişik ki, hazırda "Qaçqınkom"un balansında heç havada qalan ev yoxdur ki, onu da bizə versin. Hazırda bu qurum zirzəmidə, yataqxanada pis vəziyyətdə yaşayan məcburi köçkünləri evlə təmin edir. Bayılda etiraz edən camaatın da tələbi budur ki, bizə ya normal qaydada kompensasiya verilsin, ya da illərlə əziyyət çəkib tikdiyimiz evi tərkdir. Orada məcburi köçkün olmayan digər rayonlardan olan camaata kompensasiya verilməyini söyləyiblər. Başa düşürük ki, məsələn, Ağdaşdan gələnlə, Zəngiləndən gələnlə fərqi nədir. Biz də ev tikən zaman pulunuzu alıblar, heç bir kömək etməyiblər, onlara da eyni münasibət göstərilir. Yeni məcburi köçkünlər burada ev tikən zaman heç bir dövlət orqanının nümayəndəsi bizə bir kisə sement də verməyib. Əksinə, bəziləri hələ gəlib, pul alıblar. Səbəyel Rayon İcra Hakimiyyətinin bizi digər sakinlərdən ayırmasını heç qəbul edirik. Digər sakinlərə kompensasiya verilir, bizə isə dövlətin balansında olan ev. Bu necə haldır? Mərhum prezident Heydər Əliyevin sərəncamı olub ki, məcburi köçkünlər harada məskunlaşdırsa, orada da qalmalıdır. Əgər çıxarılsa, bunun qarşılığı təmin edilməlidir".

E. Muradlı bildirib ki, icra başçısı bir neçə gün ərzində bizə yekun cavabı verəcəyinə söz verib: "Deyib ki, biz də sizin işinizi düzəltməsi üçün çalışırıq. Aləmi bir-birinə qatıb, sonra da onu düzəltməyə çalışmaq nə deməkdir? İki aydır icra başçısı söz verir ki, sakinlərlə görüşəcək. Hər həftə sakinlər əraziyə yığılırlar, ancaq başçı gəlmir. Bir dəfə də Bayıl ərazisinə gəlib, ancaq başqa küçədən keçərək, sakinlərlə görüşməyib. Belə vəziyyətdəyik. Sakinlər bildirirlər ki, bu həftə də cavab verilməmə, Nazirlər Kabinetinin qarşısına gedəcəklər. İcra başçısı, MİS sədri deyir ki, siz yuxarıları narahat etməyin, problemi özümüz həll edəcəyik. Ancaq problemi elə özləri yaradıblar. Məcburi köçkün olmayan digər sakinlər gizlin formada görüşə çağırıb, köçürmə üçün sənəd toplayırlar. Onlara kompensasiya verilməyəcək. Birinci mərhələdə köçürülən 6 evin sahiblərinə hər kvadrat üçün 700 manat ödənilirdi. Onlar narazı qalsalar da, başqa çıxış yolları olmadığı üçün pulu aldılar. Çünki evləri tamamilə dağılmışdı. İndi camaat 700 manat almaq fikrində deyil. İcra hakimiyyətinin nümayəndələri hələ konkret söz deməyiblər ki, nə qədər kompensasiya verilməyəcək. 2 aydır ki, icra başçısı bizi yola verir. Çalışırırlar ki, məcburi köçkün ailələri ilə digər ailələrin arasında parçalanma salalar. Münasibət düzgün deyil. Sakinlər də deyirlər ki, ölkə başçısı daim vətəndaşın yanında olduğunu deyir. Həqiqətən də bunu əməlləri ilə sübut edir. Ancaq bəzi məmurlar camaatın arasında narazılıq yaradıb, köçkünlə yerli camaat arasında fərq qoyurlar. Bizim nəyimiz əskikdir? Hər kəs evini necə tikibsə, biz də həmin əziyyətlə tikmişik. "Qaçqınkom"la da maraqlandıq və öyrəndim ki, onların bu cür məsələlərlə bağlı ayırmağa mənzilləri yoxdur. Sumqayıtda, Bakıda onlarla ailə zirzəmidə yaşayır. Hələ heç onları tam köçürməyiblər. Bizi necə köçürəcəklər?"

□ Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"

Prezidentin sərəncamı ilə yeni yaradılan Sosial Tədqiqatlar Mərkəzinin sədri təyin edilən Zahid Orucun facebook vasitəsilə cəmiyyətə ünvanlandığı müraciət müzakirələrə səbəb olub. Deputat rəhbəri olduğu mərkəzə hansı sahədə təmsil olunmasından asılı olmayaraq, kimlər kömək edəcəksə, bundan imtina etməyəcəklərini bəyan edib.

Zahid Oruc

Sitat: "İstər beynəlxalq təşkilatlar, istərsə də yerli institutlar, kütləvi informasiya vasitələri və qeyri-hökumət təşkilatları ilə çiyin-çiyinə çalışmaq bizim üçün bir nömrəli vəzifədir. Eyni zamanda, hər kəs əmin olsun ki, təkə mövqeyi dövlətin iqtisadi-siyasi xətti yaxın olan iqtisadçılarımızla deyil, eləcə də fərqli dünyagörüşü daşıyan istənilən fikir adamı ilə ünsiyyətə, əməkdaşlığa və işgüzar münasibətlərə hazırıq. Hörmətli iqtisadçılar Vüsal Qasımlı, Rövşən Ağayev, Samir Əliyev və onlarla tanınan, yaxud tanınmayan insanlar bizə öz köməyini göstərəcəksə, onlardan qətiyyətlə imtina etmək fikrində deyilik".

Iqtisadçı ekspert, REAL Partiyasının idarə heyətinin üzvü Natiq Cəfəri "Yeni Müsavat"a açıqlamasında işlək

platformaya böyük ehtiyac olduğunu söylədi: "Bu qurumda təmsil olunmaq bir az fərqlidir. Amma Zahid Orucun rəhbər olduğu təşkilatda diskussiya üçün bir platforma yaradılacaqsə, məmnuniyyətlə iştirak edirik. Bizim qapılar belə diskussiyalar hər zaman açıqdır. Özüm dəfələrlə bununla bağlı mətbuatda çıxışlar etmişəm. İşlək bir platforma olmalıdır ki, ölkənin tanınmış, fikri olan, proseslərə elmi və praktiki cəhətdən yön verə biləcək insanlar orada olsunlar. Bu çox yaxşı olardı. Yeni mərkəz bu işlə məşğul olub, yeni platforma yaradılacaqsə, iqtisadçı olaraq dəvət alsam, heç vaxt bu dəvəti geri çevirmərəm. Amma bununla bağlı indidən əməkdaşlıqdan danışmaq tezdir. Çünki əməkdaşlıq tamamilə başqa bir formatdır".

N.Cəfəri belə bir müraci-

Zahid Orucun müraciətinə tanınmış iqtisadçıdan dəstək

Natiq Cəfəri: "Diskussiya üçün bir platforma yaradılacaqsə, məmnuniyyətlə iştirak edirik"

Natiq Cəfəri

ətini edilməsinin müsbət olduğunu da qeyd etdi: "Zahid Oruc tərəfindən belə bir çağırışın edilməsi pozitiv məsələdir. İşlək platformaya indiki vaxtda böyük ehtiyac var. Səmmimi şəkildə diskussiyaların aparılması, sənədlərin hazırlanması, təkliflərin normal şəkildə səsəndirilməsi müsbət olardı. Digər tərəfdən tənqidi fikirlər üçün bir müstəvi yaradılacaqsə, bu tənqiddən nəticə

çıxarıb müxtəlif addımlar atılacaqsə, bu, ölkənin, dövlətin xeyrinə olar. Şəxsən özüm illərdir ki, müxtəlif məsələlərlə bağlı təkliflərlə, analitik yazılarla çıxış etmişəm, çalışmışam ki, öz fikirlərimlə bu proseslərdə iştirak edim. İndi də belə bir işlək platforma olacaqsə, diskussiya müstəvisinə çevriləcəksə, məmnuniyyətlə, iştirak edə bilərəm. Burada heç bir kompleksim yox-

dur. Ölkədə hər hansı bir pozitiv dəyişikliklərə səbəb olacaqsə, iqtisadiyyatda atılan addımların sürətlənməsinə kömək edəcəksə, müsbətlər gətirər. Açıq diskussiyalarda iştirak üçün heç bir əngəl görmürəm. İndiyə qədər müxtəlif məsələlərlə bağlı fikirlərimizi az bildirməmişik. Bəzi məsələlər hətta həyata da keçib. Məsələn, kənd təsərrüfatında subsidiyaların verilməsini illərdir tənqid edirdik. Hətta 2010-cu ildən etibarən subsidiyalar daha geniş yayılmağa başlayandan bunun düzgün qurulmadığını tənqid edirdik. Mətbuatda və sosial şəbəkələrdə dəfələrlə fikirlərimizi səsəndirdik. Məndə olan məlumatlara görə ötən ilin ortalarında başlayaraq bununla bağlı işlər görülür. Bu anlamda onsuzda biz bizdən asılı olan məsələləri etməyə hazırıq. Amma bunun işlək bir platformaya salınması yeni yaradı-

lan mərkəzin işidir. Bir daha deyirəm ki, əməkdaşlıq və o mərkəzdə çalışmaq tamamilə başqa məsələdir. Burada başqa parametrlər var. Açıq belə bir fikrim də yoxdur. Ümumi müstəvidə ictimai, iqtisadi fikirləri olan bir insan kimi dəvət alsam, fərd olaraq iştirak etməkdə heç bir problem görmürəm. Fikirlərimizi açıq şəkildə səsəndirmək üçün belə bir platformaya ehtiyacın olduğunu göz önündədir. Bu günə qədər təkliflərimizi mətbuat vasitəsilə səsəndirmişik. Bundan sonra da belə olacaq. Mənim şəxsən fikrim var ki, yaxın aylarda, hətta yaxın həftələrdə vergi, gömrük məsələləri ilə bağlı işlədiyim sənədi ictimaiyyətə açıqlayım. Əgər həmin mərkəz o fikirlərdən, sənədlərdən istifadə edəcəksə, bu sevindirici olar. Ümumi xeyrimizə işləyər".

□ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

"Türkiyə gücləndikcə Avropa Birliyinə ehtiyacı azalır"

Politoloqlar ölkənin quruma üzvlüyünə yaradılan əsas əngəldən danışan Ərdoğana haqq verdilər...

Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın ölkəsinin Avropa Birliyinə üzv qəbul edilməməsinin səbəbləri barədə son dedikləri gündəm olub. Cümhurbaşqanı birliyə üzv olmalarına yeganə səbəb kimi müsəlman dövləti olduqlarını göstərib.

AB-nin müxtəlif bəhanələr etdiyinə toxunan Ərdoğan indiyə qədər üzvlük üçün qarşılarına qoyulan 15 şərtin, indi 35 qaldırıldığını qeyd edib. Ekspertlərin bu məsələdə Türkiyə liderinə haqq qazandırdılar.

Politoloq Əhəd Məmmədli deyilən səbəblə tam razıdır: "Türkiyə böyük müsəlman dövləti olduğu üçün onu Avropa Birliyinə qəbul etmirlər. Almanyanın kiçik və orta biznesini demək olar ki, türk iş adamları yönəldirlər. Avropalılar qorxurlar ki, sərhədlər açıldıqdan sonra türk insan axınının altında qalacaqlar. Üstəlik, 80 milyonluq müsəlman Türkiyə avtomatik Avropa Birliyinin lider ölkəsinə çevriləcək. Bununla da müsəl-

man Türkiyə Avropa Birliyinin böyükləri olan xristian Almaniya və Fransanın yerini dar edəcək. Bunu açıq şəkildə alman, fransız, italyan parlamentarilər söyləyirlər. Türkiyəni Avropa Birliyində niyə görmək istəmədiklərini heç gizlətmirlər də. Üstəlik, Brüsselin PKK terror təşkilatına açıq dəstəyi göz önündədir. Avropa İttifaqının parlament binasının yanında PKK terrorçuları da həmin çadıra təşrif buyurub, terrorçulara dəstək-

lərinə bildirdilər. Ona görə Ərdoğan tam haqlıdır. Bu vəziyyət o vaxta qədər davam edəcək ki, Türkiyə rəsmi şəkildə Avropa Birliyinə üzvlük danışıqlarına son qoysun. Bununla Avropanın da, Türkiyənin də canı qurtarsın. 15 şərti 35-ə çevirənələr, 35-i də 70-ə çevirəcəklərlə bu sona qədər davam edəcək. Heç 35 şərti 36-a qaldırmaq da lazım deyil. Çünki bu şərtlərin hamısını Türkiyənin qəbul etməsi mümkünsüzdür. Brüssel bil-

rəkden elə şərtlər irəli sürüb ki, Ankara qəbul edə bilməsin. Türkiyə gücləndikcə Avropa Birliyinə ehtiyacı azalır. Türkiyəyə bir müddətdən sonra Avropa Birliyinə ehtiyacı belə olmayacaq. Vaxt gələcək və bu vaxt heç də uzaqlarda deyil. Avropalılar peşman olacaqlar ki, türkləri niyə vaxtında öz böyük ailələrinə qəbul etmədilər. Lakin o vaxt onların böyük ailələrindən əsər-ələmət qalmayacaq. Avropa Birliyi Sovetlər Birliyinin daha müsbət obrazıdır. Bütün birliklər kimi hətta Avropa Birliyi kimi inkişaf etmiş birlik də gec-tez dağılacaq. Artıq bunun şərtlərini görmək deyil. Böyük Britaniya kimi böyük dövlət Avropa Birliyindən çıxdı. İngilis kimi ağıllı xalq yaxşı yerdən çıxmadı. Avropskeptiklər avroparlamentdə artmaqdadır. Avropada antiqlobalistlər, millətçilər hər seçkidə daha çox səs qazanırlar. Liberal demokratiya vətəni Avropada iflaslaşmağa başlayıb. Bütün bunlar da Avropa Birliyini sonda dağıdacaq amillərdir. İndiki şəraitdə Avropa İttifaqının dağılma ehtimalı yüksək görünməsə də, əminliklə söyləyə bilərəm ki, bu ittifaqın dağılma prosesi başlayıb".

Beynəlxalq münasibətlər üzrə şərhçi Əziz Əlibəyli fərqli mövqə sərgilədi: "Hər şey ona bağlıdır ki, Avropada tarixi yaxşı oxuyurlar, həm də mükəmməl analiz edirlər. Siyasəti qoyuram bir kənara, avropalı vətəndaşın hansını dindirseniz, bir türk nifrəti ifadə edir, özü də platonik şəkildə. Bunun səbəbi sırf Osmanlı imperiyasına və Atilla-ya dayanır. O baxımdan Türkiyənin quruma üzvlüyü referendumdan belə keçəcək deyil. Digər tərəfdən Türkiyə böyük dövlətdir. Ərazi və əhalisi ona Avropa Birliyi içərisində güc imkanı verir, əsas söz sahibinə çevirir. Düşünün, bir də bunun üstünə dünyanın ən böyük üçüncü iqtisadi mərkəzinin gücünü gəlsək, Türkiyəni kim durdura bilər? İslam amili indiki arqumet hesab edilir. 60 ildən sonra Türkiyənin üzvlüyü ilə bağlı

şərtlərin artmasındakı İslam amili son 15 ildə Türkiyə hakimiyyətinin sərbəst qərar qabiliyyətindən sonra yaranan xofdan qaynaqlanır. Əks halda, Türkiyə əvvəlcə də onsuz da müsəlman idi. Nə dəyişdi ki? Bu hal nə qədər davam edəcək? Artıq Türkiyə harasa tələsmir. Fərqli, alternativ güc, əməkdaşlıq mərkəzləri yaranıb. Elə bir məqam gələ bilər ki, bütün birlik bu ölkəyə elçilə düşə bilər. Bunun nümunəsini ötən illərdə Suriya münaqişəsində gördük. Avropa qaçqın axını qarşısında necə dondu. Avropa Birliyinin dağılacağına deyənlərdən deyiləm. Amma formatının dəyişməsinə təxmin edəyəm. Xüsusilə zəif ölənlərin yük olaraq daşınması baha başa gəlir. Elə ölkələr var ki, onların iqtisadi inkişafı sırf mədəni səviyyəyə, siyasi imkanlara malik olmasından asılıdır. Bu da indiki gərgin dövrdə birliyin loqotivləri Almaniya və Fransanı yorur. Bu problemi ötən illərdə İngiltərə gördü. Nəticədə Brexit prosesi birliyə vurulan ən böyük zərbə oldu. Hesab edəyəm ki, davamı da gələcək. Çünki birlik dünyada gedən proseslərdə ABŞ-ın, NATO-nun təsirindən çıxma bilmir".

□ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

Rusiya paytaxtında Peçatniki rayonunun Kuryanova küçəsi, ev 28 ünvanında, azərbaycanlılara məxsus "Neolit" kafesində çeçenlərlə həmyerlilərimiz arasında baş verən hadisə ilə bağlı hüquq-mühafizə orqanları araşdırma aparır. Kriminal zəmində baş vermiş hadisənin böyük bir qarşıdurma şəklində təqdimatı məsələyə Çeçenistan və Azərbaycan rəsmilərinin qarışmasını şərtləndirib. Azərbaycanın Rusiyadakı səfiri Polad Bülbüloğlu, Azərbaycan Daxili İşlər Nazirliyinin nümayəndəsi, polis general-mayoru Əkbər Yusifov geniş əks-səda doğurmuş insidentlərlə əlaqədar Rusiya Daxili İşlər Nazirliyinin Moskva şəhəri üzrə Baş İdarəsinin rəisi, polis general-leytenantı Oleq Baranovla görüşüblər.

Səfir Azərbaycan və çeçen xalqlarını birləşdirən dostluq və mehriban qonşuluq münasibətləri, çoxmillətli Moskva məkanında belə insidentlərin yolverilməzliyi, onların böyüyərək idarə oluna bilməyən həddə çatmasının qarşısının alınması üçün təxirəsalınmaz addımlar tələb olunduğu barədə Rusiya DİN-in Baş İdarə rəisini məlumatlandırın.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənov bildirib ki, bu insident Azərbaycan və çeçen xalqları arasında tarixən mövcud olan və tarixin bütün sınaqlarından layiqincə çıxan dostluq və qardaşlıq münasibətlərinə ziyan vura bilməz. Çeçenistanın mətbuat və informasiya naziri Canbulat Umarov isə Çeçenistan rəhbəri Ramzan Kadırovun adından çıxış edərək, bildirib ki, çeçen və Azərbaycan xalqları böyük mədəniyyətin davamçılarıdır

Deputat Moskvadakı davanın şişirdilməsi səbəbindən danışdı

Fəzail Ağamalı: "Məsələnin bu dərəcədə böyüdülməsi, heç şübhəsiz ki..."

2 xalq arasında toqquşmadan söhbət gedə bilməz. Bu, sadəcə olaraq, məişət zəminində baş vermiş anlaşmazlıqdır, kriminal hadisədir. Azərbaycan xalqı ilə çeçen xalqı tarixən dost olub. Hətta 19-cu əsrdə Şeyx Şamil hərəkatında azərbaycanlıların da rolu olub. Bundan başqa Şeyx Şamil hərəkatını tədqiq edən görkəmli filosof, alim Heydər Hüseynov da azərbaycanlıların münasibətləri çox yüksək səviyyədə olub. Xatırlayıram ki, Çeçenistanda müharibə gedən zaman mənəmlə o zaman prezidentin milli məsələlər üzrə müşaviri olan Hidayət Orucov Qroznıya getdik. O zaman Çeçenistan prezidenti Aslan Məshədov idi. Orada təşkil olunan mitinqdə iştirak etdik, Azərbaycanın dost və xoş münasibətləri Hidayət Orucov orada ifadə etdi. Çeçenistanda müharibə zamanı Azərbaycan bütün imkanlarını çeçen xalqının üzünə açıq etdi. O dövrdə Bakının mərkəzində müharibədən

yayınan xeyli çeçen ailələri yaşayırdılar. Uşaqların, ailələrinin qırğından qurtarması üçün Azərbaycan öz imkanlarını çeçen xalqına əsirmədi. Azərbaycanla çeçen xalqı hər zaman dost olublar. Biz tarix boyu dost xalqlar olmuşuq. Moskvada baş verən hadisə kriminal zəmindədir. Hər millətin ziyalı, alimi, müəllimi olduğu kimi kriminal elementlər də var. Azərbaycanlı öz azərbaycanlısı ilə, çeçen öz çeçeni ilə danışmırmı? Xırda məsələlər üzərində bu və buna bənzər davalar olur. Məsələnin bu dərəcədə şişirdilməsi heç şübhəsiz ki, Azərbaycan çeçen münasibətlərinin, həm də Rusiya-Azərbaycan münasibətlərinin bugünkü inkişaf səviyyəsindən narahət olan qüvvələrin marağı daxildir. Çox yaxşı hal oldu ki, bununla bağlı Azərbaycan prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi geniş açıqlamalar verdi. Azərbaycanın mövqeyini nümayiş etdirdi. Eyni zamanda Çeçenistan prezidenti, informasiya naziri də məsələyə adekvat reaksiya verdilər. Moskvada çeçen icması ilə Azərbaycan icması da görüşüblər, bir-birinə qardaş de-

yiblər. Orada da ifadə olunub ki, baş verən kriminal hadisənin şişirdilməsi çeçen və Azərbaycan xalqının dost-qardaş münasibətlərinin korlanmasına hesablanan addımlardandır".

Fəzail Ağamalı əmindir ki, kriminal məsələnin bu səviyyədə şişirdilməsində ermənilərin rolu var: "Ermənilərin Rusiyanın ictimai siyasi həyatında, mətbuatında çox geniş təsir imkanları var. Onlar bu imkanlardan istifadə edib çeçenlərlə azərbaycanlılar arasında münasibətləri kəskinləşdirməyə çalışdılar. Lakin buna nail ola bilmədilər. Məsələyə hər iki dövlətin rəsmi səviyyədə reaksiya verməsi, həm də icmalar şəklində hər iki xalqın nümayəndələrinin bir-birinin əlinin sıxması xain niyyətlərin gerçəkləşməsinin qarşısını aldı".

Fəzail Ağamalı hesab edir ki, bu cür təxribatların bundan sonra olacağını da istisna etmir. Düşünür ki, belə təxribatların arxasında Azərbaycanı qəbul etməyən qüvvələrin maraqları var. Buna görə də belə təxribatlara uymamağı vacib sayır.

□ **E.MƏMMƏDƏLİYEV,**
"Yeni Məsəvat"

Rusiyada köhnə binalar çökür: Bakıya oxşar təhlükə varmı?

Ekspert: "Birinci kateqoriyalı "xruşşovka"ların fundamenti yoxdur"

Rusiyanın Sankt-Peterburq şəhərində 5 mərtəbəli İnformasiya Texnologiyaları, Mexanika və Optika Milli Tədqiqat Universitetinin binası uçub. Rusiya KİV-in məlumatına görə, universitetin dam örtüyü 5-ci mərtəbədə ikinci mərtəbəyədək çöküb. Dağıntılar arasında əvvəlcə 20 tələbin qaldığı iddia edilsə də, məlumat təsdiqini tapmayıb. Rusiya Fövqəladə Hallar Nazirliyinin (FHN) son məlumatına görə, 80 nəfərdən çox insan bından təxliyə olunub.

Yada salaq ki, ötən il dekabrın 31-də Rusiyanın Maqnitogorsk şəhərində çoxmərtəbəli yaşayış binasının blokunda qaz sızmasından partlayış baş verib, hadisə nəticəsində 120 nəfərin yaşadığı bina çökmüşdü.

Ekspertlər binaların köhnə olmasının bu cür hadisələrin əsas səbəbi olduğunu bildirlər. Bakıda da xeyli sayda beşmərtəbəli binalar var ki, onların istismar müddəti çoxdan başa çatıb. Hazırda Bakıda bir sıra ərazilərdə söküntü-tikinti işləri aparılır. Lakin sökülən binaların əksəriyyəti 1-3 mərtəbəli binalardır. Hələ ki, beşmərtəbəli "xruşşovka"lara sıra çatmayıb.

2015-ci ildə baş verən devalvasiyalardan öncəki plana görə, Bakıda və Bakıtrafi qəsəbələrdə 5 mərtəbəli binalar

sökülməli idi. Çünki "xruşşovka", "stalinka" kimi adlanan bu binalar istismar müddətini başa vurmuş hesab edilir. 2016-cı ildə məsələ ilə bağlı Nazirlər Kabinetinin də qərarı oldu. Belə ki, Nazirlər Kabinetinin "Bakı şəhərinin Suraxanı, Nəsimi, Xətai, Nərimanov, Nizami, Yasamal, Səbayel, Pirallahı, Xəzər rayonlarının sosial-iqtisadi inkişafının sürətləndirilməsinə dair əlavə tədbirlər barədə" 25 fevral 2016-cı il tarixli qərarına əsasən adları qeyd olunan rayonların ərazisində abadlıq-quruculuq işlərinin davam etdirilməsi nəzərdə tutulub.

Pilot layihələrə əsasən 5 il müddətində Suraxanı rayonunda 63, Nəsimi rayonunda 226, Xətai rayonunda 99, Nərimanov rayonunda 219, Nizami rayonunda 131, Yasamal rayonunda 18, Səbayel rayonunda 41, Pirallahı rayonunda 297 ev sökülməli idi. Hazırda bu qərara müvafiq olaraq Bakının müxtəlif rayonlarında pilot layihələr həyata keçirilir və yuxarıda da qeyd etdiyimiz kimi 5 mərtəbəli deyil, əsasən 2-3 mərtəbəli binalar sökülərək, yerində çoxmərtəbəli tikililər ucaldılır. Məsələn, Nizami rayonu, Şirin Mirzəyev küçəsində artıq 3 ildir ki,

2 mərtəbəli binalar hissə-hissə sökülür. Binada yaşayan sakinlərə müvəqqəti kirayə qalınmaları üçün vəsait verilir və bina hazır olduqdan sonra isə tikintini aparən şirkət sökülən ikimərtəbəllilərin sakinlərinə sahəsi onların əvvəlki mənzillərinin sahəsindən 10 faiz çox olmaqla, yeni binadan ev verir. Qalan mənzillər isə satışa çıxarılır.

Lakin "xruşşovka"ların söküntüsü ləngiyir. Hələ də sökülməsi nəzərdə tutulan 1-ci mikrorayon ərazisində olan 5 mərtəbəli binalar, Nizami rayonu ərazisindəki "xruşşovka"lar sökülməmiş qalıb.

2016-cı ildə bildirilirdi ki, 1-ci mikrorayonda 34 bina söküləcək və orada 1-2 bloklu 20-dən çox yaşayış binası tikiləcək. 1-ci mikrorayonda söküləcək evlərin ərazisi 29 hektar, həmin mənzillərdən köçürülən ailələrin sayı isə 1729 ki mi qeyd olunmuşdu. Bu gün bir çox "xruşşovka"ların zirzəmisində su ilə doludur. Bu isə xüsusilə də aşağı mərtəbələrdə yaşayan sakinlər üçün əlavə xəstəlik mənbəyi yaradıb.

"Yeni Məsəvat"a danışan ekspert Əzim Məsimov bildirib ki, Bakıda "xruşşovka"ları iki hissəyə bölmək lazımdır: "Birincisi, daşdan tikilən beşmərtəbəli evlərdir. Onlar elə əsl "xruşşovka" normaları ilə tikilmişdi. Həmin binaların fundamenti yox idi. Sadəcə olaraq, lentvari yer qazıb, daşların da üstünə divan hörməyə başlandı. 1970-80-ci illərdə həmin binalar dağılmağa başladı. Əksəriyyətini sökülüb, yerində başqa binalar tikildilər. İndi də qeyd etdiyimiz binalardan qalanları mütləq sökülməlidir. Çünki hər an uça bilər. İkinci kateqoriyalı beşmərtəbələr isə 1, 2, 3-cü mikrorayonlarda tikilən fransız binalardır. Bu binalar möhkəm evlərdir və uzun müddət qala bilər. Hazırda həmin binalarda elə böyük deformasiya yoxdur. Lakin istismarından asılı olaraq burada da fərqli məqamlar var. Məsələn,

zirzəmisinə su dolan binaların vəziyyəti digərləri ilə müqayisədə yaxşı deyil. Ümumi götürəndə isə həmin binaların zəlzələyə və istismara dözümlü möhkəm idi. Hökumət bu binaları söküüb, çoxmərtəbəli binalar tikmək istəyirdi ki, şəhərin görünüşü dəyişsin, həm də daha çox yer əldə edilsin".

Ekspert bildirib ki, bu layihənin icrasına ilk növbədə bazarın durumu maneə oldu: "Gördülər ki, bazarda mənzillər çoxdur, alıcı isə yoxdur. Çünki bina tikilən zaman o qədər rüşvət istəyən olur ki, axırda mənzilin qiyməti dəyəridən 2-3 dəfə baha olur. İnsanlar isə bu mənzilləri ala bilmirlər. Əgər həqiqi qiymətə tikilərsə, üstünə də tikinti firmasının gəliri gələrsə, o zaman mənzilin dəyəri ən azı 2 dəfə ucuz olar. Bizdə isə maya dəyərindən 4-5 dəfə baha qiymətə mənzil satılır. Ona görə də bu dəqiqə ölkədə tikinti biznesi çöküb. Hökumət də nəticə olaraq qərarı özbaşına buraxıb. Nəticə etibarilə hazırda beşmərtəbəli deyil, daha çox 1-2 mərtəbəli sökülür. Bakının ətrafları Bombeyə bənzəyir. Abadlıq işlərini oradan başlamaq lazımdır. Mikrorayonlardakı beşmərtəbələrəndən vacib, həmin binaların sökülüb-tikilməsidir. İş insanlarının tələbinə görə görmək lazımdır. Arzu tələbdən qabağa gedəndə, layihənin həyata keçmə müddəti uzanır".

□ **Əli RAİS,**
"Yeni Məsəvat"

İki qoçunun başı bir şəhərdə zibil qaynadanda....

Samir SARI

Ağlı kəşən uşaq və dəliqanlı yeniyetmə olan vaxtlarımızda əsgərlikdən yenice gəlmiş qohumlarımızın, qonşularımızın dizinin dibini kəsdirib söhbətlərinə ağziayrıq halda qulaq asmaq kimi maniakal bir şəkkərimiz vardı.

Təkcə yaxın qohum-əqrəba, qonum-qonşu deyildi, zətan 3-4 cavan oğlan bir yerə düşən kimi söhbət mütləq əsgərlik xatirələrindən düşər və vaxt varsa, bir neçə saat uzanardı. Təbii ki, bizim dost-tanışların hamısı əsgərliyin ilk 6 ayında, yeni "molodoy" vaxtlarında incidildiklərini etiraf etsələr də, bu epizodun üstündən sürətlə keçib, "blatnoy"luq etdikləri vaxta adlayardılar.

Bizimkilərin hamısı əsgərlikdən "blatnoy" gəlmişdi. Bir yansı düz deyirdi, çünki əsgərliyə 55 kiloyla gedən qaraşın, sısqqa oğlanların iki ildən sonra 85-90 kiloyla, üstəlik, pol-yak gəncləri qəder ağappaq sifətlə qayıtdıqlarını görəndə o saat bilirdin ki, bunun günü xoş keçib, yoxsa bu durumda olmazdı. Amma getdiyi kimi qayıdanlar da vardı. Üstəlik, onlar kəndin özündə də "çurban" idilərse, uzaq Sibirdə, Qazaxıstanda, Murmanskda necə "blatnoy"luq edə bilirdilər?

Bizim keçmiş "blatnoy" əsgərlərin söhbətlərində həmişə bir məqam olardı ki, mənə qəribə gəlirdi. Onlar danışar, özlərini bir saat tərifləyər, amma hekayətin ortasında belə bir cümlə işlədirdilər: "Amma bizim çəstdə bir çəçən vardı, kopolonun gədəsi çınqıydı" ("Çınqı" - yeni od-alov, qığılcım); "Bizim çəstdə vəziyyətə biz baxırdıq, bir də iki çəçən vardı, idmançıydılar, heç kəsə yendirmirdilər"; "Qroznudan bir oğlan vardı, Barayev, ondan komandirlər də qorxurdu" və sair və ilaxır.

Bu kimi söhbətləri dinləyəndə bizdə adlarına "çəçən" deyilən oğlanların cəsur, döyüşkən olmaları haqqında təsvür formalaşdı.

Ancaq bu cür söhbətlərin ən səmimişini həmyaşdım Əlizamindən eşitmişəm. Bir metr 90 santim boyu, 90 kilo çəkisi olan Əlizamının söhbəti beləydi: "Bir gün iki azərbaycanlı, iki özbək, bir tacik yığışdıq, hərbi hissədə lotuluq edən çəçeni kaptorqa söhbətə çağırırdıq. Özbəyin birinə dedik, sən dur qapının ağzında, biz içəridə bunun hesabını çəkək. Biz içəri girən kimi çəçən heç imkan vermədi, əlimizi açmaq, fırfıra kimi fırlanır, dirsek, təpik, diz, yumruq, necə gəldi, bizə döşədi. Demə, bu alçaq karate üzrə qara kəməri yiyəsiymiş. Əlindən çıxanımız qaçırdı qapıya tərəf. Amma özbək də qapının arxasında durub, qışqırır ki, əkə, vur. Nə vur. Padles dördümüzü də yerlə bir elədi, hələ çıxanda "yengə" özbəyi də şillələyib getdi".

Sonradan sovet ordusunda xidmət keçən başqa millətdən olan adamlarla da rastlaşdıq, təbii ki, hamını birləşdirən ordu xatirələrini bir də onların dilindən eşitdik. Onlar da hərbi hissələrdə azərbaycanlıların "borzuluq" etdiklərindən danışdılar. Çita tərəflərdə qulluq edən bir ukraynalı danışdı ki, onun xidmət etdiyi hissədə ən qoçaq uşaqlar azərbaycanlılar idi. Deyirdi ki, hissəmizdə kim şəhərdə davaya düşür, döyülüb gəlirdisə, kömək üçün azərbaycanlıların üstünə qaçırdı. Onun sözlərinə görə, bir dəfə bir çəçeni, iki inquşu və bir osətini şəhərdə diskotekada möhkəm döyüblər. Döyülmüş çəçən hissəyə girən kimi, "Azərbaycanlı, pomoqi-te, ubuyut" deyər bağırıb və bayılıb.

Vətəndən kənarında olanda bu cür söhbətlər istər-istəməz adamda qürur hissi oyadır, bilirsen ki, sənə millətinin oğulları əksəriyyət etibarilə əfəl, mağmın, "çurban" deyillər, qoçaqları, cəsurları çoxdur, harda olsa, baş çıxarırlar.

Moskvada çəçənlərlə azərbaycanlılar arasında baş vermiş qovğa-mərəkəyə bir də bu prizmadan, "iki qoçun başı bir qazanda qaynamaz" hikmətindən baxmaq olar. Ancaq böyük sovet ordusunda azərbaycanlı və çəçən əsgərlər bir-birinə mane olmadan baş gırləyə bilirdilərsə, demək, bu hər platformada ola bilər. Gərək onlar Moskva kimi iri bir şəhərdə bir-birinə qarşı qoçuluq edib zibil qaynatmasınlar.

Könül istər ki, bizim vətəndən kənarında yaşayan yüz minlərlə eloğlumuz başı salamat şəkildə pul-paralarını qazansın, nə heç kəsin üstünə yeriməsinlər, nə də kimsənin onların üstünə xoruzlanmasına imkan verməsinlər.

Məşhur qanqsterimiz Hacı Məmmədovdan aylıq xərəc istəyən üç çəçən avtoritetin başına Qarabulaqda gələn haqq-hesabı isə, imkan olar, başqa vaxt nəql edərəm. Amma kimin hövsələsi çatmırsa, bu epizodu Hacı Məmmədovun məhkəmə materiallarından tapıb oxuya bilər. İbrətəmiz əhvalatdır.

"Azərbaycan Dəmir Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin (QSC) sədri vəzifəsində çalışmış Arif Əsgərovun yaxın qohumu Rahib Hüseynovun cinayət işi Bakı Apelyasiya Məhkəməsinə daxil olub. Rahib Hüseynov Arif Əsgərovun baldızının oğludur. O, dələduzluqla külli-miqdarda pulu ələ keçirməkdə təqsirləndirilərək 9 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. Rahib Hüseynov məhkəmədə dönə-dönə vurğulayıb ki, o yalnız xalası oğlu, Arif Əsgərovun oğlu Elnar Əsgərovun müxtəlif vəzifəli şəxslərdən aldığı pulların qeydiyyatını aparıb. Rahib Hüseynov ittiham üzrə özünü təqsirli bilməyib, deyib ki, həmin pulların mənimsənilməsində rolu olmayıb. Pullar Elnar Əsgərovdadır.

Hüseynovun valideynləri Lətifə və İsmayıl Hüseynovlar bu məsələ ilə bağlı "Yeni Müsavat"a geniş açıqlama veriblər. Həmin açıqlamalarında Elnar Əsgərovun topladığı pulları xaricə qaçırdığını demişdilər.

Artıq onların dedikləri təsdiqini tapmaqdadır. Slovakiyada Arif Əsgərov, oğlanları Elnar və Ürfan Əsgərovların biznesi üzə çıxıb.

Azpolotika.az saytı xəbər verir ki, 2007-ci iyulun 13-də Bakı şəhəri, Cəfər Xəndan küçəsi 10 ünvanında qeydiyyatda olan Ürfan Əsgərov Bratislava sakini Elçin Qasimov və Bakı şəhəri, Mirqasimov 2 ünvanında qeydiyyatda olan Elvin Süleymanovla birlikdə ELUREL TRANS S.R.O. şirkətini qeydiyyatdan keçiriblər. Həmin vaxtlar Arif Əsgərov Azərbaycan Dövlət Dəmir Yolunun reisi idi. Slovakiyanın qərbindəki Bratislava şəhərində Arif Əsgərovun oğlanları Elnar və Ürfan Əsgərovların şirkətləri var. Araşdırmaçı jurnalist Cavanşir Həsənlı yazır ki, şirkətin nizamnamə kapitalı Slovakiyanın o zamankı pulu ilə 200 min kron (6639 avro) təşkil edib. Qeydiyyat nömrəsi: 36804576.

Qeydiyyat ünvanı: Pezinska 185, 902 01 Vinosady.

Nizamnaməyə görə, şirkət logistika, topdan və pərakəndə ticarətlə məşğul olur. Elçin Qasimov Azərbaycanın Bratislavadakı Bratislavada Texniki Universitetdə oxuyub, slovak dilini mükəmməl bilir. Onun tövsiyələri və dəstəyi əsasında məmurlar Azərbaycanından bu ölkəyə xeyli vəsait çıxarıblar. ELUREL TRANS S.R.O. şirkətini həmin ilin noyabrın 16-da tərk edirlər, əvvəlcə Cəlal və Marina Qasimovların adına keçirilən şirkətin 2018-ci ilin aprelin 4-dən faktiki olaraq yeni sahibi ortaya çıxır.

Bu həmin Elnar Əsgərovdur ki, 2008-ci ilin əvvəllərində təhsil aldığı İngiltərənin York Universitetində saxtakarlığına görə işə olunmuşdu və bütün İngiltərə mətbuatı bu biabırçılığı müzakirə etmişdi. O zaman Arif Əsgərovun oğlu özün-

dən 11 yaş böyük olan Joram Drean adlı bank işçisini 20 min funt sterlinq müqabilində öz əvəzinə imtahana keçirmişdi, amma bu saxtakarlıq baş tutmamışdı.

Maraqlı olan daha bir fakt ondan ibarətdir ki, keçmiş baş dəmiryolçunun İngiltərəyə "oxumaq dalınca

Arif Əsgərovun daha bir oğlu Azər Əsgərov da atası nazir müavini olanda Londonda şirkət açıb. Kembric Universitetində beynəlxalq əlaqələr üzrə magistr təhsili alan Azər Əsgərov AZTECSA LIMITED şirkətini qeydiyyatdan keçirib (şəhadətnamə nömrəsi: 10147924).

Arif Əsgərovun Slovakiyada biznesi üzə çıxdı

"Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin sabiq sədrinin və oğullarının Bratislavada ticarət şirkətləri var; onların Bakıda həbs etdirdiyi yaxın qohumunun valideynləri isə "Londonda da mal-mülkləri var" deyirlər...

Arif Əsgərov

fər Xəndan 10 ünvanında qeydiyyatda olan Elnar Əsgərovu şirkətə ortağ gətirir. 2017-ci il əvvəlində Nəqliyyat Nazirliyi ləğv edildikdən sonra, nazir müavini postunu itirən Arif Əsgərovun oğulları ELUREL TRANS S.R.O. şirkətini həmin ilin noyabrın 16-da tərk edirlər, əvvəlcə Cəlal və Marina Qasimovların adına keçirilən şirkətin 2018-ci ilin aprelin 4-dən faktiki olaraq yeni sahibi ortaya çıxır.

Bu həmin Elnar Əsgərovdur ki, 2008-ci ilin əvvəllərində təhsil aldığı İngiltərənin York Universitetində saxtakarlığına görə işə olunmuşdu və bütün İngiltərə mətbuatı bu biabırçılığı müzakirə etmişdi. O zaman Arif Əsgərovun oğlu özün-

gedən" oğlu hələ 20 yaşında bu ölkədə şirkət sahibi olub. Belə ki, Elnar Əsgərovun adına 2005-ci ilin 13 aprelində Londonda TYROLESE (579) LIMITED şirkəti (şəhadətnamə nömrəsi: 05423339) qeydiyyatdan keçirilib. Daha sonra ASTARA TRANSIT TERMINAL LIMITED adlanan şirkət faktiki olaraq Türkiyə vətəndaşı Cavad Kamil və İngiltərə vətəndaşı David John Lofton idarə ediblər. Arif Əsgərov 1 fevral 2011-ci il tarixinə qədər bu şirkət vasitəsilə Azərbaycan üzərində saxtakarlığına görə işə olunmuşdu və bütün İngiltərə mətbuatı bu biabırçılığı müzakirə etmişdi. O zaman Arif Əsgərovun oğlu özün-

Bu şirkət də Arif Əsgərovun vəzifəsinə xitam verildikdən az sonra, 2017-ci il sentyabrın 26-da ləğv edilir.

Hüseynovlar "Yeni Müsavat"a bildiriblər ki, Əsgərovların Böyük Britaniya paytaxtında da mal-mülkləri var. Deyirlər ki, Elnar Əsgərov Londonda dəbdəbəli mülkə sahib olub: "Ərəb mənşəli Joram Dreanı özünün əvəzindən imtahana keçirəndən sonra qalmaqla ortaya çıxdı. O vaxt Elnar qaçıb Bakıya gəldi. Onun ardınca həmin ərəb də Bakıya gəlmişdi. Onun oğlu Elnar İngiltərədə oxuyanda nə oyunlar açıbsa, bu gün də həmin oyunların başqa formasını davam etdirir. O vaxt ərəbi özünün yerinə imtahana salmışdı. 2 milyon pul verib qurtardılar. O vaxt 2 milyonu ödəyəndə Arif Əsgərovun xəbəri yox idi. Ərəbə pul verib yola saldılar. Həmin gündən Elnarın Londona yolu bağlanmışdı, getmirdi ki, onu orada həbs edərlər".

Hüseynovlar bir daha vurğulayıblar ki, övladlarının günahı yoxdur, oğulları Əsgərovların qurbanına çevriliblər.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV,
"Yeni Müsavat"

Doğan qazanlar ölkəsi

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

"Styopa kağıza göz gəzdirdi və quruyub qaldı. Hər şey yerli-yerində idi. Birincisi, Styopanin öz dəsti-xəttiylə çekdiyi göz çıxaran qol! Yan tərəfdən maliyyə direktoru Rimskinin çəpəki icazəsi ki, yeddi çıxışa görə artist Volanda çatışı otuz beş min rubldan on min rubl ödənilsin. Üstəlik, Volandın artıq on min aldığı barədə qəbz də burada idi"

(Bulqakov, "Master və Marqarita")

Bu yaxında unikal bir fırıldaq üsulu öyrənmişəm, istərdim hörmətli oxucularımıza da çatdırım. O mənada yox ki, dərhal bunu həyatda tətbiq eləsinlər. Qətiyyətlə. Biz - oxucularım və mən düzgün adamlarıq. Dövlətçilik, sabitlik, xalqımızın dinamik gələcəyi bizdən ötrü hər şeydən önəmlidir. Bəzi oxucularım etəklərini namaz qılmaq üçün arendaya verirlər. Hətta bir oxucum var, onun cırıq ayaqqabısını qaynadıb dövəquşu yumurtasının sarısı ilə əzib qarışdıranda, alınan məhlulu hamilə qadınların başına çəkəndə oğlan doğulması ehtimalı 95 faiz artır. Başqa birisi Şeyxin Praqa nümayəndəliyində vaiz işləyir. Çox başımızı ağrıtmayım, qaldı fırladığı niyə yazıram, onun iki səbəbi vardır. Birincisi, üzleşəndə çəşməsinlər, ikincisi, dünyanın işini nə biləsən, bəlkə sabah dövlətçilik naminə özün bu işlə məşğul olursun?

Fırıldaqın qısa məzmunu isə belədir ki, totalım sənə təcili 3-4 min manat pul lazımdır. Banklardan bu miqdarı kredit şəklində almaq sərf etmir, həm faizlər yüksəkdir, həm də bank bunu sənə vermək üçün əlli min dəne sənəd-sünəd istəyəcək. Nə etməli? Tanışda, qohum-əqrəbada 3-4 min manatlıq hər hansı elektronika məhsulu, mebel-filan almaq istəyən adam tapırsan. Adamı aparırsan dükanla, bundan daha bahalı, daha keyfiyyətli, misal üçün, 5 min manatlıq bir mal seçir. Sən bunu kreditlə alıb elə dükanın qapısı ağzında satırsan həmin şəxsə. Ödədiyi həmin 3-4 min qoyursan cibə, gedib problemini həll edirsən. Dükanın kreditini də il ərzində bala-bala ödəyirsən (adətən bu, bankın faizlərindən sərfəli alınmış), ya da heç ödəmirsən. Kimdir səni axtarıb tapan?

Məndə olan məlumata görə, bu dəqiqə ölkə ticarət sistemi bu cür ödənilməyən, vaxtı keçmiş kreditlər əlində yesir vəziyyətindədir. Məhkəmələr borc çəkişmələri ilə doludur. Tacirlər niyə bu kreditləri etibar edib verir? Əlac yoxdur. Sən kreditlə mal satmasan, başqası satacaq, bazar əldən gedəcək. Şəxsiyyət vəsiqəsi, iş yerindən arayış kimi gülcünc sənədlərlə verilən malların batmaq ehtimalı da, yuxarıda yazdığım kimi, əllinin əlliyədir. Necə deyirlər, cəhənnəmdə bir daş var, götürən də peşmandır, götürməyən də. Sözləşməsi, müxalifət də durumun kritikliyini yaxşı tutub və yanılıramsa Milli Şura növbəti mitinqini kreditlərə həsr etmək fikrindədir.

Tacirlərin qarmağa keçirilməsində həmçinin, az dozal kredit iynələrindən yararlanırmışlar. Mexanizm belədir: qabaqca kiçik məhsulları kreditlə alıb, pulunu verib dükanla etibar qazanırlar. Misal üçün, 20 manatlıq ütü, 50 manatlıq şirəçəkən, 100 manatlıq tozsoran və sairə bu kimi malları almış, pulunu vaxtılı-vaxtında ödəmiş müştəri bir gün gəlmiş 5 min manatlıq televizor istəyəndə tacir adətən tələyə düşür. Kredit tarixçəsi müsbətdir axı.

Ümumən maliyyə-kredit fırladığından hər bir zəhmətkeşimizin zərər görmə ehtimalı yüksəkdir. Burada savad-zad qəti rol oynamır. Təzəlikcə bir cavan oğlan şikayətlənmişdi, deyir fırladqılar onun... 5 milyon dollarını qapazlayıblar. Mexanizm isə yuxarıda yazdığımızın bənzeri olubdur: qabaqca bundan az miqdarda borclar alıb vaxtında qaytarıblar, öyrəşdiriblər, axırda külli miqdar götürüb yox olublar. Daha doğrusu, hüquq-mühafizə orqanları həmin lotuları tutub, ancaq indi azadlıqda geziplər - yeqin azadlığı da hissəvi şəkildə, fırladqılar əldə ediblər. Həmin cavan isə küçədən keçən birisi deyil, Mərkəzi Bankda, İpoteka Fondunda, canım sənə desin, Dünya Bankında çalışıb (iş yerlərinin adına baxanda dəli şeytan deyir ki, bizim lotular "oğrudan oğruya halaldır" prinsipiylə işləyiblər).

Bir də bu "öyrəşdirmə üsulu"nun Molla Nəsrəddində əhvalatı var. Molla qonşudan balaca qazan alır, qaytaranda içinə daha balaca qazanı qoyur. Qonşu soruşur bu nədir, deyir qazanın doğub. Qonşu şiriklənir, sevinir. Sonra Molla bundan çox yekə bir qazanı alıb qaytarmır, istəyəndə deyir qazanın ölüb. Qonşu deyir qazan ölürmü, Molla deyir bəs doğanda niyə soruşmurdun qazan doğarmı? Doğan bir gün ölür.

Çalışmalıyıq qazanımız həmişə doğsun, borclu qalmaq. Bunun üçün xalqımızı, onun keçmişini, folklorunu, adət-ənənə və fırladqılarını öyrənməyə borcluuyq.

Ötən həftə Ermənistanın bir sıra bölgələrində sosial etirazlar baş verdi. Bu da əsasən müəssisələrin qapadılması nəticəsində yaranan işsizliklə bağlı idi. Müşahidələr göstərir ki, bu problem getdikcə böyüyəcək. Çünki yeni baş nazir Nikol Paşinyanın populist vədlərinə rəğmən, ölkədə 9 ayda gözə dəyəsi iş yerləri açılmayıb. Əksinə, struktur dəyişikliyi adı ilə aparılan ixtisarlardan nəticədə işsizlər ordusunun sırası genişləniş. Demək, yoxsulların sayı da çoxalıb.

"Yeni Müsavat" xatırladı ki, ötən həftə parlamentdə hökumətin yeni proqramının təqdimatı zamanı etdiyi çıxışında N.Paşinyan iqtisadi sıçrayış üçün ölkədə "iqtisadi inqilab"ı başladığını bəyan edib. Sitat: "Ümid edirəm ki, siyasi inqilabda qalib gələn xalq iqtisadi inqilabda da qalib olacaq". Paşinyan həmçinin əsas hədəflərdən biri kimi ölkədə yoxsulluğu minimuma endirmək olduğunu söyləyib.

Ancaq bir xalqın ayağa durub hakimiyyəti dəyişməsi başqa şeydir, inqilabdan sonra qısa zamanda iqtisadi sıçrayışa, rifaha nail olub yoxsulluğu aradan qaldırmaq - ayrı şey. Ona görə ki, iqtisadiyyata ləng inkişaf tempi xasdır. O da bütün zəruri iqtisadi şərtlər təmin edilirsə. Ermənistan kimi blokada vəziyyətində olan, əsas qonşuları Azərbaycan və Türkiyə ilə sərhədləri 30 ildir bağlı qalan, dünya okeanına çıxışdan və sanballı təbii resurslardan məhrum, nəhayət, Rusiyanın vassalı olmağa davam etməyə qərar vermiş bir ölkədə iqtisadi inkişaf real deyil. Söhbət ən yaxşı halda indiki staqnasiyanı (durğunluğu) saxlamaqdan gedə bilər.

Əksər iqtisadçı ekspertlər və siyasi şərhçilər bu səbəbdən stəkanda "fırtına" yaratmağı xoşlayan Nikolun "iqtisadi inqilab"la bağlı nikbinliyini qətiyyətlə bölüşürlər. Onların qənaətinə, problemlərin problemi olan Dağlıq Qarabağ məsələsində ciddi irəliləyiş olmayınca, işğalçı ölkə kommunikasiya və sərhəd blokadasından çıxmayınca, qonşu Türkiyə və Azərbaycanla əlaqələr düzəlməyincə, Ermənistanla ne sosial-iqtisadi güzəranı yaxşılaşdırmaq, nə də yeni iş yerləri açmaq və nəticə etibarilə ölkədən kütləvi köçü azaltmaq mümkün olacaq.

Hər necə olmasa, Paşinyan əvvəlki hakimiyyətlərin acı təcrübəsini, həmin hakimiyyətlərin əsas hansı səbəbdən devrildiyini özü üçün yəqin eləsə, pis olmaz. Çünki bu, həm də onun və komandasının siyasi gələcəyi üçün vacibdir. Səbəb isə əlbəttə ki, erməni tərəfinin radikal mövqeyi

Paşinyan üçün "dar ağacı" - iki ay qaldı

Düşmən ölkədə "məxməri inqilab" cavablardan çox suallar yaradıb; **qərbyönlü erməni KİV-i**: "Hökumətin təzə proqramı süfrə arxası deyilən tostlar əsasında tərtib olunub və sənədin reallığa heç bir dəxli yoxdur..."

üzündən həlli uzanan Qarabağ itilafıdır.

Nikol Paşinyan isə hələ ki daha çox populist təəssüratı bağışlayır, nəinki islahatçı. Amma vaxt gedir. "Qum saati" işə düşüb. İki ay yarım sonra inqilabın 1 ili tamam olacaq və artıq onda vədlərdən hesab vermək lazım gələcək. İnqilab rəhbərlərindən gözləntilər isə həmişə böyük olub. Fiasko olan vədlər Paşinyanı da "dar ağacı"na apara bilər...

Son günlər bir çox yerli aparıcı KİV-lər və erməni analitiklər Ermənistanla davam edən iqtisadi staqnasiya fonunda az sonra yeni hökumətin də əvvəlkiyə tək xalqa verilən vədləri unudaraq, yerli bəzəliyə və qohumbazlığa, korrupsiyaya yuvarlanacağını istisna etmirlər.

Yazıçı-jurnalist, "Vesti FM" radiosunun aparıcısı Armen Qasparyan da o sıradadır. Qasparyan tam haqlıdır deyəndə ki, Ermənistanın inkişafı üçün öncə blokada götürülməlidir. "İş ondadır ki, coğrafi baxımdan ölkənin yerini dəyişmək mümkün deyil. Hara hərələsən, yenə Ermənistanın diplomatik münasibətləri olmadığı Türkiyə və müharibə vəziyyətində olduğumuz Azərbaycanla həm sərhəd olacağıq. Hər iki sərhəd bağlı, faydalı qazıntıları yox. Ancaq Ermənistanın

problemlərini yalnız öncəki prezidentlərin və hökumətlərin ayağına yazmaq lazım deyil. Qohumbazlıq ölkədə həmişə olub. Və mən bunun kardinal şəkildə dəyişəcəyinə əmin deyiləm, - deyə o narahatlıqla bildirib.

Maraqlıdır ki, yeni hökumətlə bağlı bədbin mövqedə olanlar arasında inqilabı dəstəkləyən şəxslər, siyasi şərhçilər də az deyil. Məsələn, qərbyönlü sayılan armenian-report.com-dakı baş məqalə bu mövzuya həsr olunub və düşmən ölkədə post-inqilab ovqatını anlamağa imkan verir.

"Kim zəmanət verə bilər ki, yeni hakimiyyət də öz vətəndaşlarını unudaraq, korrupsiyaya şirinliyinə uymayacaq?" "Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, bu barədə adı çəkilən erməni portalında getmiş təhlili yazıda deyilir.

"Manevr üçün, seçim üçün, sənə göstərilən səhvləri düzəltmək üçün həmişə imkan var. Həmçinin hamıdan daha vasitəsilə təcrid olunub yekunda tamamilə səmimi şəkildə "mən niyə tək qaldım" demək imkanı da var. Əvvəlki hakimiyyət məhz bu yolu seçmişdi. Sərkisyan hakimiyyəti xalqdan və gerçəklikdən çox uzaq idi. Bizim dərin təəssüfümüze görə, yeni hakimiyyət eyni yolu gedir. Qorx ki, bu halda o da eyni sonluğa - şərhə bağlı, faydalı qazıntıları müəllif qeyd edib.

Məqalədə daha sonra bildirilir: "Həqiqətən də hökumətin proqramı "Mənim addımım" seçki blokunun devizləri əsasında, xoş məram və süfrə arxası deyilən tostlar əsasında tərtib olunub. Proqramın reallığa heç bir dəxli yoxdur. Bir sürü səbəbdən. Baş səbəb odur ki, orada əksini tapan hədəfləri həyata necə keçirməyin izahı yoxdur. Nəyin, hansı ehtiyatların hesabına bu baş verəcək? Bu ki Serj Sərkisyanı devirmək deyil. Əfsus ki, hökumət hesab elədi ki, iqtisadi planı o heç kimlə müzakirə etməli deyil. Bununla da müttəfiqlərin hakimiyyətə etimadına zərbə vuruldu. Bu, özünü tənqiddən və sübhələrdən kənar da sayanlar üçün səhvə görə çox böyük qiymətdir".

Tənqidi məqalə yeni hökumətə xəbərdarlıqla bitir: "Bəli, onlar (Paşinyan və komandası - "YM") ədalətli və hələ ki korrupsiyaya bulaşmayanlardır. Bu, sübhəsiz, əvvəlki hakimiyyətlə müqayisədə onların üstünlüyüdür. Ancaq hələ ki. Çünki heç kim dünyaya korrupsioner kimi gəlmir. İnsanı şərait korrupsioner edir. Və həmişə də ilk addım şirikləndirici və təhlükəlidir".

Bu şərhələrdən göründüyü kimi, Nikol Paşinyan üçün artıq daşları yıqmaq, vədləri tutmaq zamanı çatıb. Əks halda nələrin baş verəcəyi elə də qaralıq deyil...

□ "Yeni Müsavat"ın analitik xidməti

Ötən ilin son aylarından ABŞ-in Dağlıq Qarabağ konfliktinin həllinə nail olmağa çalışdığı barədə xəbərlər yayılmağa başladı. Azərbaycan və Ermənistanın Amerikanın yüksək çinli diplomatlarının ard-arda səfərləri, verdikləri açıqlamalar da bu xəbərlərin əsaslı olmadığı təəssüratını yaratdı.

ABŞ-in aktivləşməsi və təşəbbüsü ələ almaq istəyi Rusiyani son zamanlarda hərəkətə gətirib. Yayılan xəbərlərə görə, Moskva Ermənistanla təmasları intensivləşdirib və Nikol Paşinyan hökuməti artıq ABŞ-in təşəbbüsünün reallaşmasına əngəl olan mövqe tutmaqdadır.

Yaranmış vəziyyət bir daha "Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllində Rusiya, yoxsa ABŞ maraqlıdır?" sualını gündəmə gətirib. Politoloq Məhəmməd Əsədullazadə "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Qarabağ konfliktini Cənubi Qafqazda ABŞ və Rusiyanın maraqları kontekstində toqquşan konfliktidir - baxmayaraq ki, iki ölkə konfliktin həlli istiqamətində ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədridir, əsas vasitəçi dövlətdirlər, onların hər ikisi öz maraqlarını güdür: "Münaqişənin uzun illərdir həll olunmasının səbəblərindən biri məhz budur. Rusiya-ABŞ mübarizəsi Qarabağ məsələsinin həllinə mane olur: ABŞ regionda öz geosiyasi mövqeyini gücləndirmək üçün münaqişənin nisbətən ədalətli həlli variantını irəli sürür. Rusiya isə əksinə, regionda mövcudluğunu, təsir gücünü saxlamaq üçün münaqişənin həllinə çalışmır, daha çox imitasiya edir və uzun illərdir davam edən status-kvonun bundan sonra da davam etməsini istəyir. ABŞ Ermənistanın məhz bu muna-

"Rusiya-ABŞ rəqabəti Qarabağ probleminin həllini ləngidir"

Politoloq: "Moskva konfliktin həllində yox, təşəbbüsün öz əlində qalmasında maraqlıdır..."

qişəyə görə Rusiyanın forpostu olduğunu aydın sezir, məhz Ermənistanla "məxməri inqilab"dan sonra İrəvana əsas mesajı Qarabağ münaqişəsinin həllini tezləşdirməsi idi. Ötən il Donald Trampın Azərbaycan prezidentinə məktublarında, həmçinin Paşinyana təbrik məktubunda bu məsələni önə çəkdi, münaqişənin həllində maraqlı olduğunu qeyd edərək, tərəflərdən, xüsusilə İrəvandan real addım gözlədiklərini vurğuladı. Trampın milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə müşaviri Con Boltonun tə-

şəbbüsü ələ alması, Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirlərinin Milan və Parisdə razılaşmaları Vaşinqtonun vasitəçiliyinin nəticəsi idi. ABŞ konkret olaraq regiondan Rusiyanın çıxarılmasını və Cənubi Qafqazda təhlükəsizliyin təminatını Qarabağ konfliktinin ədalətli həllində görür".

Politoloq qeyd etdi ki, indiyə qədər tərəflər arasında görüşləri daha çox Rusiya təşkil etsə də, heç bir nəticənin əldə olunmaması Moskvanın, sadəcə, bu məsələnin həllində yox, təşəbbüsün öz əlində qal-

masında maraqlı olduğunu sübutdur: "Hər dəfə Vaşinqton ciddi surətdə prosese qol qoyanda Moskva prosesin qarşısını alır. Bir tərəfdən Vaşinqton da görür ki, İrəvanda yeni hakimiyyətin dayaqları çox zəifdir və Kremlin nəzarətindən çıxıb bilmir. Vaşinqtonun üç aylıq vasitəçilik təşəbbüsünün daha ciddi nəticələr verməsinin qarşısı demək olar ki, Moskva tərəfindən Paşinyana təzyiq edilərək alındı. Münhendə gözlənilən Azərbaycan və Ermənistan XİN rəhbərlərinin növbəti görüşü-

nün keçirilməməsi də Moskvanın istəyinin reallaşmasıdır. Əslində bu görüş olmalı idi, lakin təxirə salındı. Hesab edirik ki, şəxsən Sergey Lavrov bu görüşün qarşısını aldı, əvəzində özü erməni həmkarı Zöhrab Mnatsakanyanla görüşdü".

Ekspertin sözlərinə görə, ABŞ işə prosesləri görür, artıq müdaxiləni bir qədər dayandırır. Amma Vaşinqton rəsmi Bakıya tam dəstək verməli, yəni təşəbbüsün əldə olunması üçün Azərbaycanın yanında olmalıdır: "Ermənistanla həyata keçirilməyən münaqişənin riski inkişaf edir. Taktiki və strateji baxımdan region Qərblə Rusiya arasında zəif toqquşma meydançasıdır. Rəsmi Bakı taktiki seçimini etməlidir ki, Qarabağ münaqişəsinin həllini öz lehinə dəyişsin. Proseslər sürətlə irəliləyir, Kremlin növbəti danışıqlar manevrləri aldadıcı olacaq. Münhendə nazirlər arasında görüşün keçirilməməsi hesab edirik ki, Bakı üçün mesaj olmalıdır".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

"Azərbaycanla Ermənistan arasında yaxın vaxtlarda müharibə ehtimalı azdır"

Toğrul İsmayıl: "ABŞ asan şəkildə Gülni Türkiyəyə verməz"

"Yeni Müsavat"ın bugünkü sayının qonağı Türkiyədə yaşayan azərbaycanlı politoloq Toğrul İsmayıldır. Müsahibimizlə Türkiyənin İdlib əməliyyatının yubanmasının səbəblərini, qardaş ölkədə gələcək ay keçiriləcək bələdiyyə seçkilərini və bir sıra məsələləri dəyərli müzakirə etdik.

- **Toğrul bəy, nə üçün İdlib əməliyyatı yubanır? Türkiyənin qarşısında hansı əngəllər var?**

- Əməliyyatın yubanması və Türkiyənin durdurulma səbəbləri var. Bilirsiniz ki, Amerika bölgədən çəkilməyini dedi. Bununla bölgədə yeni bir durum yarandı. Belə olduğu halda əməliyyatın necə olacağı, nə etmək lazımdır kimi suallar yeni diplomatik ortam yaradıb. Bölgədəki oyunçuların fikirlərində dəyişikliklər meydana gəlib. Güvənli bölgə yaradılsa və bu, Türkiyəyə həvalə edilirsə, bu əməliyyatın olmaması anlamına gələ bilər. Bu məsələlər

əməliyyatı ertələyir. Onu da qeyd etmək lazımdır ki, Türkiyə üzərindən bu əməliyyatın keçirilmə variantlarının çox yüksək olduğunu söyləyirlər.

- **Sizin təxminləriniz necədir? Yaxın zamanlarda belə bir əməliyyata şahidlik edə bilərsinizmi?**

- Hər an hər şey ola bilər. Nəyisə konkret söyləmək çətindir. Çünki Suriyada vəziyyət elədir ki, hər an hər şey dəyişir. Kim deyə bilərdi ki, Tramp Suriyadan çəkilməklərini deyəcək. Soçi görüşlərində də gördüyümüz kimi, bu məsələ gündəmdə oldu. Dolayısı ilə Türkiyə bunu gündəmin əsas məsələlərindən biri kimi öndə tutur. Bu, o deməkdir ki, hər an hər şey ola bilər. Hər şey yaranan vəziyyətlə bağlı olacaq.

- **Martın 31-də Türkiyədə bələdiyyə seçkiləri keçiriləcək. Hazırda proseslər necə gedir? Bu seçkilərdən gözləntiləriniz, proqnozlarınız necədir?**

- Normal proseslər gedir. Hər kəsə bəllidir ki, Türkiyədə seçkilər hər zaman həyəcanlıdır. Bu dövərdə həyəcan bir azdır. Çünki bələdiyyə seçkiləridir. Burada daha çox partiyaların fəaliyyətləri və ya insanların istədikləri namizədlər önəlidir. Bu seçkidə yeni koalisiyaların fəaliyyətlərinin şahidi oluruq. Proseslər bir az fərqli gedir. AKP ilə MHP ortaq hərəkət edir. Buna qarşı olaraq da CHP-lyi Partiya birliyi var.

- **Şansları necə dəyərləndirirsiniz?**

- Bələdiyyə seçkilərində proqnoz vermək çətindir. Bezi sürprizlərin olacağı söylenebilir. Böyük şəhərlərdə ciddi mübarizə gedəcək. Təsəvvür edin ki, prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan İstanbul kimi böyük şəhərə Milli Məclisin sədrinin namizədliyini irəli sürüb. O şəhəri ələ saxlamaq istəyir. Ona qarşı da CHP öz güclü namizədini irəli sürüb. AKP-MHP birliyinin

ümumi nəticələrdə önə çıxmaq şansları yüksək görünür. Amma sürprizlərin olacağını təxmin etmək olar. Bu seçkilər iqtisadi krizis çərçivəsində gedir. Bu məsələ seçkilərə təsir edir. Son günə qədər bir şey söyləmək olduqca çətindir. Türkiyə seçicisi son ana qədər fikrini dəyişdirə bilər. Hər an sürpriz yaşana bilər. Ankarada rəqabətin çox böyük olduğunu görürük. Hər iki tərəfin şanslı olduğunu deyənələr var. Hətta CHP namizədinin qalib gələcəyini də söyləyirlər. İstanbulda da eyni fikirdə olanlar var. Son ana qədər hansı addımların atılacağını söyləmək çətindir. Unutmaq olmaz ki, bu seçkilərdə prezident Ərdoğan da tərəfdir. Partiyalı bir prezident var. O da meydanlarda öz partiyaya tərəfdən çıxış edir. Bunun da təsiri ola bilər.

- **FETÖ lideri Fətullah Gülnin Amerikada həbs edildiyi barədə xəbərlər yayılıb. Hətta onun Türkiyəyə yaxın günlər-**

də ekstradisiya ediləcəyi deyilir.

- Belə dedi-qodular var. Nə Türkiyə, nə də Amerika tərəfindən bununla bağlı rəsmi açıqlama yoxdur. Seçkilər öncəsi ortaya atılmış xəbər də ola bilər. Təki bu həbs reallaşsın. Amma ABŞ asan şəkildə Gülni Türkiyəyə verməz. Rəsmi Ankara bu istiqamətdə əlindən gələni edir. Türkiyə daxilində hələ də həbslər gedir. Bu proseslər davam edir.

- **Azərbaycan-Ermənistan arasındakı münaqişənin həlli ilə bağlı gedən prosesləri, yaqın ki, izləyirsiniz. Rusiya-Ermənistan arasındakı hərbi əməkdaşlıq müqaviləsinin Azərbaycanla Türkiyə arasında da imzalanması vacibliyi vurğulanır. Siz necə düşünürsünüz?**

- Bu məsələlər haqqında çox danışmışam. Onu deyə bilərəm ki, Azərbaycanla Ermə-

lik aylardan fikirlər fərqli olsa da, Paşinyan öz hakimiyyəti naminə ruslarla bu sahədə razılaşdı. Bununla da Vaşinqtonun siyasətinə qarşı gəlmiş oldu. Rusiya dəfələrlə prezidentlərin görüşünü keçirib, amma nəticə yalnız kapitulyasiya olub. Moskva Cənubi Qafqazda sülh və təhlükəsizliyin təminatını bu regionun avrointegrasiyasında görür. Ona görə də öz şərtlərini həyata keçməyincə münaqişənin həllində maraqlı olmayacaq. Azərbaycan Avropa ittifaqı ilə çərçivə sazişini imzalayarsa, Vaşinqtonla diplomatik münasibətlərimizi inkişaf etdirəcək. Rusiya qarşısında manevar imkanlarımız da genişlənəcək. Yoxsa hazırkı durumda Rusiya eyni ssenarini davam etdirəcək. Regionda geopolitik qarşıdurma riski inkişaf edir. Taktiki və strateji baxımdan region Qərblə Rusiya arasında zəif toqquşma meydançasıdır. Rəsmi Bakı taktiki seçimini etməlidir ki, Qarabağ münaqişəsinin həllini öz lehinə dəyişsin. Proseslər sürətlə irəliləyir, Kremlin növbəti danışıqlar manevrləri aldadıcı olacaq. Münhendə nazirlər arasında görüşün keçirilməməsi hesab edirik ki, Bakı üçün mesaj olmalıdır".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

□ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

Ermənisayağı güzəşt

Elsad PAŞASOY
epashasoy@yahoo.com

Erməni ekspert Tevan Poqosyan deyib ki, xalq Qarabağ problemini ərazi güzəştləri olmadan həll etmək üçün Paşinyana mandat verib. Diqqət edin: "Ərazi güzəştləri olmadan". Həmsədrlər də deyir ki, Parisdə xalqların sülhə hazırlanması barədə razılıq əldə olunub.

İrəvanda hələ də anlamırlar ki, Azərbaycanın atəşkəsə razılışib işğalçı ölkə ilə masaya oturmasının özü onlara böyük güzəştədir. Belə düşüncə ilə danışıqlar yüz il aparılsa belə, heç bir nəticə əldə olunmayacaq.

Əslində Nikol Paşinyan hakimiyyətə gələndən sonra sərgilədiyi ziddiyyətli mövqe ilə gərginliyi tətikləməyə çalışıb. Bir çoxları ümid edirdi ki, Köçəryan-Sərkisyan cütüyündən fərqli olaraq, "müharibə partiyası"nın üzvü olmayan Paşinyan xalqını fəlakətli iqtisadi durumdan xilas etmək üçün ordunu Dağlıq Qarabağ ətrafındakı rayonlardan çəkəcək. Ancaq Ermənistanın baş nazirinin fəaliyyəti bunun tam əksini deyir.

Ötən həftə Ermənistan parlamentində hökumətin proqramı müzakirə olunanda Paşinyan yenə də köhnə havanı oxuyub, deyib ki, danışıqlarda Ermənistanı təmsil edir, Dağlıq Qarabağın "öz hakimiyyəti" var.

Daha bu yerdə "STOP!" deyilməlidir. Həvəsdür, bəsdür! Gündə bir hava çalan adamla danışıqlara vaxt və əsəb sərf etməyin mənası yoxdur. Bəzi ekspertlər iddia edir ki, baş nazir bu yolla Qarabağ güzəştində məsuliyyəti separatçılarla bölüşdürmək istəyir. Yeni hakimiyyətinə Qarabağ klanından, yaxud erməni diasporundan təhlükə gələndə desin ki, mən güzəşt qərarını təkbaşına vermişəm, Xankəndi ilə razılaşmışam. Amma onun belə bir məqsədi olsa belə, Qarabağ ermənilərini başa çıxartmaq olmaz!

Bu yaxınlarda Ermənistanın 55 deputatının imzaladığı ilqinc bir sənəd yayılmışdı. 1992-ci ilin oktyabrında Bakıya müraciət edən ermənilər müharibəni dayandırmamı və dinc yaşamağı xahiş ediblər. Eks-prezident Ayaz Mütəllibov da danışırdı ki, 1991-ci ildə Xankəndidən bir heyət gəlib "bizi xilas edin" deyib yalvarmışam. Elə Heydər Əliyevin zamanında, uğurlu Horadiz əməliyyatından sonra da ermənilər yalvar-yaxarla atəşkəs istəyirdilər. Azərbaycan hər dəfə üstünlük əldə edəndə ermənilər cildə giriblər, sonra ilan olub boğazımıza dolanıblar.

Bu gün Nikol Paşinyan elə bir dalana girib ki, istəyir Qarabağla bağlı radikal mövqeyi sayəsində özünü xilas eləsin. Bu fürsəti ona vermək lazım deyil. O, rahat şəkildə seçki keçirmək fürsətini məhz Azərbaycanın sayəsində qazandığını dərk etmədi. Sərkisyan, ya da Köçəryan Dağlıq Qarabağ ətrafındakı rayonlardan danışırdısa, Paşinyan deyir həmin 7 rayon Dağlıq Qarabağa "birləşdirilib". Üstəlik, deyir Azərbaycandan güzəştlər tələb olunmalıdır. Səbiq xarici işlər naziri Tofiq Zülfüqarov tamamilə haqlıdır, belə bir vəziyyətdə danışıqlar aparmağın heç bir mənası yoxdur.

Odur ki, Münhendə Azərbaycan və Ermənistan XİN başçılarının Qarabağdan danışmaması, hətta bir yerdə şəkil çəkdirməməsi çox yaxşı oldu. Yanvarda 4 saatlıq danışıqları olmuşdu, nə dəyişdi ki...

Paşinyanın yanlış addımlar onu həm Rusiyadan, həm də ABŞ-dan təcrid etməkdədir. Ermənistanın Suriyaya 83 hərbcü göndərməsi Vaşinqtonda qəzəblə qarşılandı. ABŞ Dövlət Departamentindən "Biz Ermənistanla Rusiyanın Suriyada birgə həyata keçirdiyi əməkdaşlıq missiyasını dəstəkləmirik" bəyanatı gəldi. Eyni zamanda, Ermənistanın "Flight Travel" şirkəti adı ABŞ-ın "qara siyahı"sında olan İranın "Mahan Air" hava yolları şirkəti ilə əməkdaşlıq etdiyinə görə "ikinci dərəcəli" sanksiyaya məruz qaldı.

Digər tərəfdən, Rusiya İrəvanda amerikalı ekspertlərin iş-tirakı ilə keçirilən "rəngli inqilab" müzakirələrini qıcıqla qarşılayıb. Təsəvvür edin, Moskva Paşinyanı yola salmaq istəyir, amma erməni baş nazir "Sorosun uşaqları"nı yığib onlara MDB məkanında, həmçinin Rusiyada rəngli inqilab etməyin yollarını müzakirə edir.

İndi də Paşinyan İrana üz tutur, 27 fevralda qonşu ölkəyə gedəcək. Ölkəsini acınacaqlı vəziyyətdən xilas etmək üçün onsuz da ağır durumda olan Tehrandan kömək istəyəcək. Keçən il "ABŞ tələb etsə, İrəvanla da sərhədi bağlaya bilərik" deyən Nikoldur bu. Yəni ermənidir. Onunçün müttəfiqlik anlayışı yoxdur.

Beləcə, İrəvanın "haça-paça" siyasəti qısa müddətdə iflasa uğramaqdadır. Bizə bu fürsətdən Qarabağ üçün yararlanmalıyıq. Torpaqlarımızdakı düşmən əsgərlərinə verdiyimiz möhlət yetərlidir. Günahı özlərində axtarırlar. Güzəşt limiti çoxdan bitib. Özü də təkə Paşinyana yox, bütün Ermənistan. Ermənilər güzəştə başqa cür anlayırlar. Poqosyan kimi... Deməli, onları danışıqla başa salmaq mümkün olmayacaq. 100 il keçsə də...

"Bircə bu "talkuqca"nı da köçürsəydilər, lap əla olardı. Amma çətin söksünlər. Yarım metrə yolu genişləndirməklə tıxaclar düzəlməz, qardaş...". Hələ də Stepan Razinin adı ilə çağırılan Bakıxanov qəsəbəsindəki eyniadlı ticarət mərkəzi haqda danışan həmsöhbətimiz Vüqar belə fikirləşir.

"Razin talkuqcası": ticarət azalıb, "sökülsün" deyənlər artıb...

Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi Bakıxanov qəsəbəsində yollara asfalt çəkir; sakinlər isə buradakı ticarət mərkəzlərindən şikayətçidirlər...

O, bizə Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi tərəfindən Bakıxanov parkından düz ticarət mərkəzinə qədər yolların qəşinib asfaltlanmasına, beton səkilərin yenilənməsinə hazırlığı əli ilə göstərib danışıq ki, görülən abadlıq camaatın üreyncədir: "Axır ki, Bakıxanov yollarına əncam çəkilir. Görürsünüz də, parkdan "Razin talkuqcası"na qədər gedib-gəliş bütün yollar qəşinib, təzəsi çəkilir. Yolu da bir az genişləndirib, təzə səki daşları qoyacaqlar. İntəhası, bu yol qırağındakı köşklər, balaca dükənlər bir az geri çəkilməli idi, ticarət mərkəzi tamamilə sökülməli idi. O vaxt Sabunçu Rayon İcra Hakimiyyəti istədi "talkuqca"nı köçürsün, düz də edirdi. İmkan vermədilər. Yarmarkanın sahibi bir tərəfdən, ticarətçilər o tərəfdən ayağa qalxdı. İndi yarmarkanın yan-yöresi geyim mağazaları ilə doludur. "Ucuzluq" dükənləri ticarət mərkəzinə "mühasirəyə" alıb. Heç "talkuqca"ya gedib nəse alan yoxdur. Nə mənası var oranın? Orda işləyənlər də ziyan edirlər. Yer pulunu güclə verirlər. Onları yerlə təmin eləsinlər, bazarı söksünlər. Bura elə genişlənər, bir dəqiqə tıxac olmaz".

Hazırda Bakıxanovda texnika yeridilib, nəqliyyatın hərəkəti məhdudlaşdırılıb, sürücülər üçün alternativ yollar qoyulub, köhnə səki daşları çıxarılıb, yolların asfaltlanmasına başlanılır. Sakinləri və sürücüləri sevindirən bu işlərə baxmayaraq, tıxaclar tam aradan qalxmayacaq. Çünki ticarət obyektləri, "Razin talkuqcası"nın geniş bir ərazini "zəbt" etməsi, avtobus dayanacağına olmaması hər gün tıxaclarla səbəb olur. Bu bazar 20 ildən artıq müddətdir ki, fəaliyyət göstərir. Onlarla mağaza sahibi müflis olaraq dükənlərini bağlayıb. Alış-veriş etməyə gələnlərin sayı azaldığından mağaza sahibləri "çörək puluna" işlədiklərini deyirlər.

Elə ticarət mərkəzində müşahidə apardığımız müddətdə bunun şahidi olduq. Alıcı demək olar ki, gözə dəymirdi, satıcıların isə gözləri müştəri axtarırdı.

1995-ci ildən fəaliyyət göstərən ticarət mərkəzinin çətin günlərini yaşadığını deyirlər. Mağaza sahibləri icarə haqqını ödəyər bilmediklərinə ticarət mərkəzinin rəhbərliyinə xeyli borcları yaranıb.

Sahibkarların alverdən qazandıqları icarəhaqqını ödəməyə ancaq çatır. Hətta ticarət mərkəzinin bağlanacağı ilə bağlı söz-söhbətlər yaranıb.

"İş yoxdur. Elə gün olur ki, bir manat da qazanmıram. Heç kim gəlmir. Bilmirəm necə olacaq. Neçəsi dükənləri təhvil verib gedib. Ziyana işləməyin mənası nədir? Güne 10-15 manat qazananı sevinirik. Ətrafda çoxlu mağazalar açıldı, o da bizə ağır zərbə oldu. Çünki camaat ora qaçır. Bazar rəhbərliyi də bilir ki, alver dayanıb. Amma bizə bir yol göstərilməlidir. Deyirlər ki, buranı köçürsünlər. Yaxşı, əvvəlcə bizə yer ayrılınsın, sonra söküləsin. Metroda işləyənlərin çoxuna şərait yaradıldı, çörəksiz qalmadılar" - deyir,

buradakı satıcılardan biri gileylənir.

Onun sözlərinə görə, ticarət mərkəzinin sahibi Fərhad Mirzəyev buranın köçürülməsinə imkan vermir. Bazanın sökülməsinə

likada analoqu olmayan ticarət mərkəzi açmaq fikrindədirlər: "1200-dən çox satıcı işləyir. Buradakı işçilər, əsasən qaçqın və məcburi köçkünlər, Gürcüstan-dan gələn soydaşlarımızdır". Am-

cəhd göstəriləndə rayon rəhbərliyi ilə danışıqlar oldu, səliqə-sahman yaradılacağı vədi verildi.

Amma bazanın girişindəki lövhələr, əlavə artırmalar, səkilərə zəbt olunması göz qabağında. Ticarət mərkəzinin "Neftçilər" metrostansiyasına gedən və gələn istiqamətlərində, eləcə də Qaraçuxura gedən yolda hər gün tıxaclar var. Heç kəs yaxınlıqdakı ucuz mallar satılan mağazaları qoyub bu bazara girməz. Odur ki, ticarət mərkəzinin işləməsi ancaq tıxaclarla səbəb olur. Bakıxanov bazarı "Azərbaycan" adlanan qurumun tərkibində fəaliyyət göstərir, 4 hektarlıq ərazini əhatə edir. Yarmarkaya bitişik bir neçə ticarət obyektini tikilib. Onların da "Razin talkuqcası"nın rəhbərliyinə aid olduğu deyilir.

"Azərbaycan" şirkətinin baş direktoru Vahid Abdullöv bir müddət əvvəl açıqlama vermişdi ki, burada yüksək səviyyəli, respub-

ma onun verdiyi vəd reallaşmadı, yeni bazar açılmadı.

Hətta V.Abdullöv bazanın rəhbəri Hacı Fərhad Mirzəyevin ticarətçilərə güzəşt edəcəyini açıqlamışdı. Amma görüldüyü kimi, nə əhəmiyyətli qabiliyyəti artıb, nə bazar da canlanma var, nə sahibkarlara hansısa dəstək...

Hələlik isə AAYDA Bakıxanovun yollarını qaşıyaraq yenidən qurur, demək olar qəsəbənin siması tam dəyişməkdədir, di gəl bir-birinə yaxın ticarət obyektlərinin yaratdığı sıxlıq, nəqliyyatın hələlikdə xoos, dayanacağına olmaması, çığır-bağır, signal səsləri, tör-töküntü mənzərə, piyadaların reklam lövhələri görülməli işləri kölgədə qoyur, eybəcər mənzərə yaradır...

□ **Emil SALAMOĞLU,**
"Yeni Müsavat"
Fotolar müəllifindir

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Ötən həftəsonu Almanyanın Münhen şəhərində Beynəlxalq Təhlükəsizlik Konfransı çərçivəsində Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirləri - Elmar Məmmədov və Zoqrab Mnatsakanyanın görüşü planlaşdırıldı. Lakin tədbir zamanı bəlli oldu ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanmasına dair danışıqları davam etdirmək üçün ayrıca görüş olmayacaq. Bunu Zoqrab Mnatsakanyan deyib.

"Biz ayrıca görüş planlaşdırmamışıq. Amma dəhlizdə görüşə bilirik, bizim nazir Məmmədovla görüşmək və salamlamaq kimi problemimiz yoxdur. Biz ayrıca görüş planlaşdırmamışıq, amma bu, o demək deyil ki, danışıqlara mövzumuz yoxdur. İş davam edir" - Ermənistan XİN rəhbəri əlavə edib. Ancaq maraqlıdır ki, Mnatsakanyan bu açıqlamanı rusiyalı həmkarı Sergey Lavrovla görüşdən sonra verib.

Bundan əvvəl Elmar Məmmədov jurnalistlərə bildirmişdi ki, Münhendə Ermənistan xarici işlər naziri ilə görüşü gözlənilir və bu görüşdə iki ölkə rəhbərləri arasında danışıqların razılaşdırılması məsələsi müzakirə oluna bilər. An-

caq indi məlum olur ki, erməni tərəfi intensiv sülh danışıqlarının davamında bir elə həvəsi deyil.

Xatırladaq ki, XİN başçıları arasında indiyədək iki görüş olub - bu ilin yanvarında Milanda və keçən ilin dekabrda - Parisdə. Münhen görüşü ərəfəsi Elmar Məmmədov həmçinin işğalçı tərəfə çağırış edərək onu məsələdə konstruktiv mövqə tutmağa çağırırdı. "Bakı 2019-cu ildə Ermənistan Silahlı Qüvvələrinin Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərindən çıxarılmasında irəliləyiş olacağına ümid edir". Bu sözləri o, "The Korea Times"a verdiyi müsahibəsində söyləmişdi.

Zakir Həsənov BƏƏ-nin müdafiə naziri ilə görüşdü

Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Əbu-Dabi şəhərində səfərdə olan Azərbaycan Respublikasının müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov bu ölkənin müdafiə məsələləri üzrə dövlət naziri Məhəmməd Əhməd Əlbavardi Əl Flasi ilə görüşüb.

Musavat.com Müdafiə Nazirliyinin saytına istinadən xəbər verir ki, görüşdə maraqlı doğuran məsələlər barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

Xatırladaq ki, Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin paytaxtı Abu-Dabidə "IDEX-2019" beynəlxalq müdafiə sərgisi keçiriləcək. "IDEX" silah və təhlükəsizlik texnologiyasının sərgiləndiyi ən nüfuzlu beynəlxalq sərgilərdən biridir. Sərgi BƏƏ prezidenti Xəlifə bin Zayed Al Nəhyanın rəhbərliyi altında və hökumətin və ölkənin silahlı qüvvələrinin dəstəyi ilə keçirilir.

Ermənistan sülh qapılarını bağlayır - təhlükəli gəlişmə

İrəvan Azərbaycana qarşı rəsmən ərazi iddiası irəli sürdü; **Tofiq Zülfüqarov:** "İşğalçı tərəfin bəyanatları konfliktin hərbi yolla həllindən başqa yol saxlamır..."

"Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanması ilə bağlı ölkəmizin mövqeyi bütün platformalarda ən yüksək səviyyədə ifadə olunub. Münaqişə beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədlər çərçivəsində Azərbaycanın suverenliyi və ərazi bütövlüyü əsasında həll olunmalıdır", - deyərək qeyd etmişdi.

Ermənistanda isə baş nazir Nikol Paşinyanın dilindən konstruktivliklə qətiyyətlə bir araya sığmayan bəyanat səslənmişdi. Məsələn, Paşinyan bildirmişdi ki, "İrəvan Bakı ilə sülh əvəzinə torpaqlar formulu müzakirə edə bilməz". Bu üzdən bir sıra siyasi təhlilçilər Münhendə hətta üçüncü bir görüşün baş tutacağı təqdirdə belə, ondan ciddi nəticə gözləmədiklərini bildirdilər. Onların sözlərinə görə, hazırda konfliktin dəqiq nizamlanma formulu yoxdur.

Sabiq xarici işlər naziri Tofiq Zülfüqarov hesab edir ki, Paşinyanın həmin bəyanatı konflikt ətrafındakı situasiya nöqtəyi-nəzərdən çox önəmlidir: "Əgər əvvəllər ermənilərin tələbləri Dağlıq Qarabağa "müstəqillik" verilməsi və ya onun Ermənistana birləşdirilməsi, üstəlik də Dağlıq Qarabağı Ermənistanla birləşdirəcək dəhlizin ayrılmasından ibarət idisə, indi onların rəhbərliyi iştlarının 3 dəfə

artdığını gizlətmirlər. Belə ki, Dağlıq Qarabağın öz ərazisi 4.4 min kv km, bütün işğal olunmuş ərazilər isə 16 min kv km-dir. Və Paşinyanın bəyanatı faktiki, o deməkdir ki, Ermənistan Azərbaycanın işğal altındakı ərazilərinin azad edilməsi üzrə danışıqlarda iştirak etmək niyyətində deyil".

Tofiq Zülfüqarovun sözlərinə görə, bu, erməni tərəfinin Azərbaycana qarşı ərazi iddiasının olması haqda rəsmi bəyanatdır. "Ermənilərin strategiyası əvvəllər də analoji olub. Ancaq bunu onlar hər halda gizli saxlayırdılar. İndi isə Nikol Paşinyan açıq bildirir ki, Ermənistanın Azərbaycana ərazi iddiası var və hesab edir ki, işğal altındakı ərazilər danışıqların predmeti ola bilməz", - deyərək sabiq diplomat qeyd edib.

Gözlənilirdi ki, rəsmi Bakının bu bəyanata reaksiyası kifayət qədər sərt olub. Azərbaycan XİN-in yaydığı cavab bəyanatında düşmənlərin ölkənin rəhbərliyi bir daha reallığın dərinə çağırılıb, münaqişənin yalnız beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri əsasında, ölkəmizin ərazi bütövlüyü çərçivəsində həllinin mümkünlüyü bəyan edilib.

"Mahiyyət etibarilə konfliktin xarakteri dəyişib. Artıq Dağlıq Qarabağ problemi adlanan bir problem yoxdur. İndi biz Azərbaycanın işğal olun-

muş ərazilərini rəsmən ilhaq cəhdinin şahidiyik - nə barədə ki, rəsmən bəyan edilir. Ona görə də Azərbaycanda Ermənistanın bizə sındığı reallıq nəzərə alınmaqla Qarabağ məsələsi ilə bağlı mövqeyin təzadən qiymətləndirilməsi lazımdır. Çünki bizim ölkəmizin mövqeyi Ermənistanda sərgilənən mövqedən ayrı formalaşma bilməz", - deyərək keçmiş XİN rəhbəri əminliklə bildirib və əlavə edib ki, bütün bu məsələlər Azərbaycanın daha geniş ictimaiyyətinin də müzakirə predmeti olmalı, növbəti addım kimi isə həmin məsələlər ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrləri qarşısında və BMT-də qaldırılmalıdır. Zülfüqarov onu da deyib ki, erməni tərəfinin bəyanatları Dağlıq Qarabağ konfliktinin hərbi yolla həllindən başqa yol saxlamır.

Ermənistanın yeni rəhbərliyi isə belə görünür, bunun fərqində deyil. Fərqində deyil ki, əvvəlki hakimiyyətlər kimi onun status-kvonu, işğal rejimi uzatmaq, sülh danışıqlarını imitasiya etmək limiti kiçikdir. Çünki konfliktin həlli üçün lazım olan qiymətli zamanın böyük hissəsi itirilib. Bu mənada indi də Paşinyan hökumətinin daha on il onu uzatmaq istəməsi mümkün olmayacaq.

Əlbəttə, müharibəni heç kim arzulamır. Ancaq əgər Er-

mənistanda Dağlıq Qarabağ ətrafındakı Azərbaycan torpaqları da "azad edilmiş ərazi" adlandırılaraq, bircə qarış torpağın geri qaytarılmayacağı ən yüksək səviyyədə bəyan edilirsə, o zaman bu ölkə ilə sülh danışıqları aparmağın anlamı qalmır. Demək, qalır işğalçı ilə onun özünün yaxşılaşdırılmaq lazımdır.

Əksər ekspertlərə görə, uzağı 1-2 aya Nikol Paşinyanın Dağlıq Qarabağla bağlı mövqeyi tam bəlli olacaq. Yeni Azərbaycanla onun sülh anlaşması əldə etməsinin nə dərəcədə ciddi olduğu, yoxsa onun da sələfləri kimi vaxt udmaq istədiyi üzə çıxacaq. Konfliktin həllidə real dönüş isə ən çox Ermənistana və baş nazir Nikol Paşinyana lazımdır. Çünki yalnız o halda Azərbaycan və Türkiyə ilə sərhədlər açıla, erməni xalqına vəd edilən iqtisadi-siyasi islahatlar baş tuta bilər.

Hələ ki Paşinyanın öz imicindən "yeyir". Qarşılığında isə öz xalqına real heç nə verə bilmir. İctimai reyting, etimad isə sürüşkən anlayışdır - bu gün o, sənə yüksəkdirsə, sabah başqasında, hətta rəqibində yüksək ola bilər. Beləcə, Nikol Paşinyan istəsə də, istəməsə də ciddi bir seçimə doğru gedir. Həmin seçim təkcə onun və komandasının yox, bütövlükdə Ermənistanın taleyi üçün kritik olacaq...

Bu yaxınlarda Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin, konkret olaraq Hərbi Hava Qüvvələrinin silahlanmasına supermüasir "SOM-B1" qanadlı raketləri daxil olub. Həmin raketlər "Stealth" texnologiyası ilə hazırlanıb və məxsusi olaraq hava hücumundan, habelə raket hücumundan müdafiə obyektlərinin məhv edilməsi üçün nəzərdə tutulub.

Virtualaz.org xəbər verir ki, erməni hərbi ekspert Van Ambardzumyan NEWS.am-a açıqlamasında belə deyib. Onun sözlərinə görə, həmin raketlər nəinki hava və raket hücumlarından müdafiə sistemlərini dəf etmək üçündür, eyni zamanda həmin sistemlərin özlərini məhv edə bilər və Ermənistanın bu raketlərə qarşı müdafiə imkanları yoxdur.

"Yeni Ermənistan Silahlı Qüvvələrinin silahlanmasında yer alan S-300 PS və S-300 PT zenit-raket sistemləri bu raketlər üçün adi hədəfdir. Bu qanadlı raketlər 250 km radiusa malikdir, üstelik, minimal uçuş hündürlüyü cəmi 10 metrdir. S-300 PS və S-300 PT zenit-raket sistemlərinin aerodinamik hədəfləri vurmaq üçün minimal hündürlüyü isə 25 metrdir. Həmin qurğular maksimum 75 kilometr uzaqlıqda və 27 kilometr hündürlükdə hədəfləri vura bilər" - Ambardzumyan izah edib.

Erməni hərbi ekspert əlavə edib ki, həmin yeni Türkiyə raketlərinin uçuş zamanı relyefə uyğun manevr etmək imkanları var. Ermənistan isə dağlıq ölkə olduğu üçün həmin amil HHM sistemləri üçün hədəfləri ayırd etməyi xeyli çətinləşdirəcək. "Dağların fonunda hədəfləri ayırd etmək xeyli mürəkkəbdir. Erməni ordusunun sərəncamında olan "Buk-M2" zenit-raket komplekslərinin də bu tipli raketləri vurmaq imkanında deyil" - o bildirib.

Ambardzumyan diqqəti bu məqama yönəldib ki, Türkiyədə istehsal olunan silahlar NATO

Azərbaycanın supermüasir raketini Ermənistanda təşviş yaratdı

İşğalçı ölkənin hərbi balansına nail olması mümkün olmayacaq; "SOM-B1" qanadlı raketlərin əsas xüsusiyyətləri nədir?..

standartlarına cavab verməlidir. Azərbaycanın silahlanmasında isə əsasən sovet və Rusiya istehsalı olan qırıncılar var. "Hətta Gürcüstandan alınan "Su-25KM" təlim-döyüş təyyarələrində də kodlaşdırılmış radiosiqnalın ikitərəfli ötürülməsi sistemi yoxdur. Belə sistem olmayanda isə "SOM-B1" raketləri faydasızdır. Məhz bu xüsusat Bakının İtaliyadan "Alenia Aermacchi M-346 Master" təlim-məşq təyyarələrinin iri parti-

yasını almasına səbəb olub" - erməni hərbi ekspert bildirib. Ambardzumyan qeyd edib ki, həmin təyyarələr NATO standartlarına uyğundur və təlim-məşq təyyarələri kimi hazırlansa da tamamilə döyüş məqsədi üçün istifadə oluna bilər. Çünki təyyarələr hava-yer tipli raketlər, kaset aviabombaları daşıya bilər. Döyüş yükü 500 kiloqramdır. Ambardzumyan görə, həmin təyyarələr "SOM-B1" raketlərini də daşı-

maq imkanındadır. Erməni ekspert bildirib ki, həmin təyyarələr təlim-məşq təyinatlı olsa da Bakı əvvəlcə 10 M-346 "Master" təyyarəsi almağa qərar verib, daha sonra 15-ni də sifariş verib və gələcəkdə daha 10 ədəd almağa hazırlaşır. Bu da Ambardzumyan görə Azərbaycanın əsl hədəfini və məqsədini ortaya qoyur. Çünki pilotlara təlim vermək üçün birdən birə 10 təyyarə almaq heç nə ilə əsaslandırılmayan israfçılıq

oldu. Deməli Bakı bu maşınları döyüş vəzifələrinin yerinə yetirməsi üçün alıb.

"Azərbaycana pilotlara təlim vermək üçün 4 belə təyyarə də bəs edərdi. Səsdən iti uçan 16 qırıncısı olan heç bir ölkə pilotlara təlim vermək üçün 25 təyyarə almaz. Bu primitiv məntiqdir" - o deyib.

Ekspert əlavə edib ki, Bakı təkcə İtaliya təyyarələrinin alınması ilə işi yekunlaşdırmır və Ruyiyadan çoxməqsədli Su-30MKA qırıncılarını da almağa hazırlaşır. Onun iddiasına görə Azərbaycan bu məqsədlə öz pilotlarını Əlcəzair Hərbi Hava Qüvvələrinin Rusiyadan alınan Su-30MKA qırıncılarında təlim keçməyə göndərib. Ambardzumyan deyib ki, həmin qırıncılar Rusiyanın Ermənistanı vurməyə hazırlaşdığı Su-30SM qırıncılarından döyüş və taktiki göstəricilərinə görə daha üstündür.

"Digər tərəfdən problem ondadır ki, pilotların hazırlanması ən azı 5 il vaxt lazımdır. İndiki məqamda bizim pilotlar həmin müasir təyyarələrdə uçuşa hazır deyillər, onlar indiyədək səsdən aşağı sürətlə uçan Su-25 təyyarələrində uçublar" - Ambardzumyan deyib.

Xatırladaq ki, Azərbaycan Türkiyədən alınan "SOM-B1" hava-yer raketlərini ilk dəfə 2018-ci ildə Bakıda keçirilən hərbi paradda nümayiş etdirib. Həmin vaxt raketlər hələ silahlanmaya daxil edilməmişdi, amma onların paradda görünməsi geniş rezonansa və erməni dairələrində təşvişə səbəb oldu. İtaliyanın "Leonardo Aircraft" şirkətindən sifariş edilən M-346 "Master" təlim-məşq təyyarələri isə ilk dəfə 2017-ci ildə Müdafiə Nazirliyi tərəfindən nümayiş etdirilib. Sonradan məlum olub ki, Azərbaycan 10 belə təyyarə alıb, daha 15-ni sifariş verib. M-346 yüngül təlim-məşq təyyarələri asanlıqla döyüş təyyarələri kimi modifikasiya oluna, onun asqılarında kaset tipli aviabombalar, yaxud qanadlı raketlər və idarəolunmayan bombalar quraşdırıla bilər.

Bu yaxınlarda Rusiyanın Ermənistanı 4 Su-30 SM qırıncısı verəcəyi məlum olanda erməni ekspert çevrələrində loğğalanırdılar ki, həmin döyüş maşınlarının sayəsində Yerevan Bakı ilə hərbi tarazlığı bərpa edə bilər. Lakin indi ermənilərin özləri etiraf edirlər ki, bu tarazlığı bərpa etmək mümkün deyil.

Münhen Təhlükəsizlik Konfransı Rusiyaya hücumla yadda qaldı

Elxan Şahinoğlu: "Problem ondadır ki... hamı ürəyini boşaldır, ancaq "problemləri necə birgə həll edək" sualına cavab tapa bilmirlər"

Fevralın 15-də start götürən 55-ci Münhen Təhlükəsizlik Konfransı dünən yekunlaşıb. Konfransda təhlükəsizlik siyasəti sahəsində mütəxəssis olan 600 nəfər, o cümlədən 35 dövlət və hökumət başçısı, 80 müdafiə və xarici işlər naziri iştirak edib.

Bu ilki Münhen Təhlükəsizlik Konfransı 50 ildən çox tarixi ərzində ən vacib və ən böyük konfrans kimi tarixə düşüb. Konfransda müzakirə olunan, dünyanın təhlükəsizliyi üçün narahatlıq yaradan 10 problemin sırasına Dağlıq Qarabağ münaqişəsi daxil edilməyib.

Bəs Münhen Təhlükəsizlik Konfransının ölkəmizin yerləşdiyi bölgə üçün bir əhəmiyyəti varmı?

Politoloq Elxan Şahinoğlu bildirdi ki, hər il keçirilən Münhen təhlükəsizlik konfransı ona görə maraqlı kəsb edir ki, burada açıq söhbət gedir: "Yəni bu konfransda diplomatik ritorika azdır, kimin nə dərdi var

onu açıq söyləyir. Məsələn, illər əvvəl bu konfransda iştirak edən Rusiya prezidenti Vladimir Putin konfransdakı sərt çıxışında Qərbdən və əsasən də ABŞ-dan niyə narazı qaldığını bənd-bənd söylədi və onu dinləyənlər elə onun rəqibləri idi. Bu dəfə isə Böyük Britaniyanın və Rusiyanın xarici işlər nazirlərinin bir-birlərinin ünvanına demədikləri ağır söz qaldı. Problem ondadır ki, açıq söhbət belə global problemlərin həllini yaxınlaşdırmır. Yəni hamı ürəyini boşaldır, ancaq "problemləri necə birgə həll edək" sualına cavab tapa bilmirlər. Bu da anlaşılındır. Dünyadada gedən son pro-

seslər fikir ayrılıqlarını daha da dərinləşdirir. Soyuq müharibə illərində oyun qaydaları daha aydın idi, iki rəqib blok var idi, dünya iki hissəyə bölünmüşdü, ölkələrin əksəriyyəti hissələrdən birini seçmişdi. İndi isə

oyunçuların sayı artıb və hərə öz oyununu aparmağa çalışır, beynəlxalq aləmdə nizam yoxdur. Azərbaycan baxımından Münhen təhlükəsizlik konfransının bizim üçün elə bir əhəmiyyəti olmadı. Qarabağ

məsələsi də müzakirə edilmədi. Yerləşdiyimiz region ətrafında müzakirələr olsa da sonda ciddi bir qərarlar da qəbul edilmədi. Əvvəlcədən yayılan məlumatların əksinə olaraq Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirləri Münhendə xüsusi olaraq görüşmədilər. Məncə, elə yaxşı ki, görüşüb müzakirə aparmadılar. Münhen təhlükəsizlik konfransından əvvəl "Xəzər aktual" proqramında açıq söylədim ki, xarici işlər nazirlərinin görüşünə ehtiyac yoxdur, bu, bizə sərfəli deyil, çünki baş nazir Nikol Paşinyan və onun komandası Qarabağ danışıqlarına hazır olmadığını hər dəfə bəyan edirlər. İşğalçı ölkənin təmsilçiləri detallı danışığa hazır deyillərsə və görüşlərdən status-kvonu uzatmaq üçün istifadə edirlərsə və edəcəklərsə,

biz niyə görüntü xətinə bu görüşlərdə iştirak etməliyik?..

Politoloq qeyd etdi ki, Münhen konfransının diqqət çəkən məqamlarından biri Rusiyanın hədəfə alınması oldu: "Münhen konfransının elə ilk gündəcə beynəlxalq təhlükəsizlik məsələlərinin müzakirə oldu və konfransda Rusiyanı çox sərt formada sıxışdırdılar. Demək olar ki, Qərb ölkələrinin əksər təmsilçilərinin çıxışlarında beynəlxalq aləm üçün əsas təhlükələrdən biri kimi Rusiyanın siyasəti göstərildi. Təsəffüfə bax ki, həmin gün SSRİ qoşunlarının Əfqanıstandan çıxarılmasının 30 il tamam olurdu. Moskvanın Əfqanıstanın daxili işlərinə qarışması avontürası SSRİ kimi imperiyanın çöküşünün sürətləndirən əsas səbəblərdən biri olmuşdu. Lakin dərslər çıxarmadılar. SSRİ-nin yerini indi də Rusiya tutmağa çalışır, Gürcüstan və Ukraynaya müdaxilə, bütün perimetr boyu separatçılara dəstək, üstəgəl, başqa bir "yeniliyə" də əl atıblar: hədəf saydığı ölkələrdəki seçkilərə kiberhücumlar təşkil edirlər. Qəribədir ki, bu cür "yükə" Münhenə gedən rusiyalı diplomatlar və politoloqlar Qərbin tənqidlərini haqsız saydılar".

□ **Etibar SEYİDƏĞA,**
"Yeni Məsəvat"

Ötən 3 ildən fərqli olaraq, bu il bazarlarda soğanın qiyməti öncə 50 qəpiyə, sonra isə 80 qəpiyə qalxdı. Hazırda soğanın kiloqramı 0.8-1 manat arasındadır. Hər il istehsalın çox olması səbəbindən sudan ucuz satılan soğanın qiyməti bu il "ceyran beli"nə qalxdı.

Qiymət artımının hələ davam edəcəyi gözlənilir. Səbəblər arasında zamanlar Türkiyədə yaşanan soğan böhranı da var. Qardaş ölkədə bu məhsulun qiymətinin 7-8 lirəyə yüksəlməsindən sonra ilk təklif azərbaycanlı fermerlərdən gəldi və hazırda Türkiyə iş adamları birbaşa Ağdamdan soğan ixracı ilə öz ölkələrində qiymətləri sabit saxlamağa çalışırlar. Nəticədə həm mövsümi səbəbdən məhsulun azalması həm də Türkiyə bazarından tələbatın artması soğanın qiymətinin yüksəlməsinə gətirib çıxardı.

Musavat.com-un müxbiri bazardakı son durumu öyrənmək üçün "8-ci kilometr" bazarına baş çəkib.

Satıcılar bildiriblər ki, bahalaşmadan sonra soğana tələbat azalıb, alıcılar artıq əvvəlkindən daha az istehlak etməyə başlayıblar. Çünki hazırda soğanın 1 kiloqramı 80 qəpiyə 1 manat arasındadır ki, bu da kartofun bir çox növlərindən daha başa gəlir. Topdansatışda isə satıcılar soğanın kiloqramını 55-60 qəpiyə aldıklarını bildirdilər. Topdansatışda qiymət zaman-zaman dəyişsə də, pərakəndə satış qiyməti 80 qəpikdən ucuz deyil.

Satıcıların sözlərinə görə, hazırda bazarda olan soğan əsasən Ağdam soğanıdır: "Əvvəl bu soğanın 30-35 kiloqramlıq kisəsini 5-6 manata alırdıq. İndi isə 16-17 manata qalxıb. Bir neçə gün öncə isə 20 manata qalxdı. Topdansatışda kiloqramı 60 qəpiyə satılır, bəzən 50 qəpiyə düşür, pərakəndə satışı isə 80 qəpiyədir. Bahalaşma-

Bazarlarda soğan 3 dəfə bahalaşdı

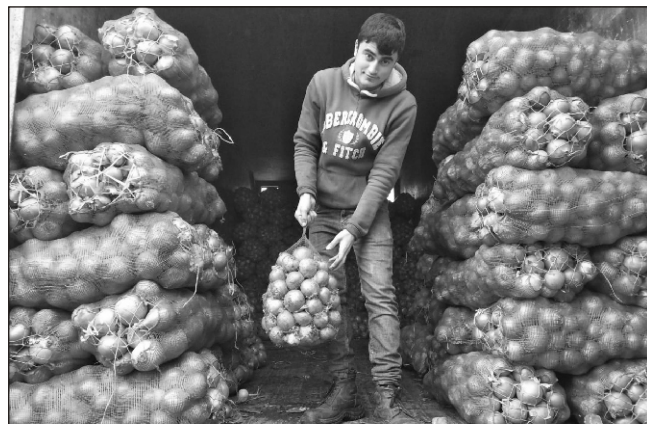
Türkiyədəki qıtlıq ən əvvəl Azərbaycana təsir edib; **iqtişadçı:** "Bahalaşmanın səbəbləri arasında əkin sahələrinin azalması da ola bilər..."

nın səbəbi isə Azərbaycan soğanının Türkiyə bazarına daşınmasıdır. Türkiyədən TIR-lar birbaşa Ağdam gedir, anbarlardan yerində tonlarla soğanı yükləyib aparırlar. Bu səbəbdən daxili bazarda məhsul azalıb".

İqtisadçı ekspert Natiq Cəfəri isə hesab edir ki, bahalaşmanın səbəbləri arasında əkin sahələrinin azalması faktı da ola bilər: "Çünki ötən il texniki bitkilər prioritet elan olunmuşdu. Bundan başqa bahalaşma ixtiracın artması ilə bağlı ola-

bilər. Həm Rusiya, həm də Türkiyə istiqamətində ixtiracın artması ilə bağlı məlumatlar var. Türkiyə bazarında soğanla bağlı problem yaranmışdı, bir neçə həftə öncə orada soğanın kiloqramı bizim pulla 3-4 manata qalxmışdı. Bu, yerəncə cəlbədiçi qiymət olduğundan, yerli fermerlər ixrac istiqamətini dəyişərək Türkiyə bazarına yönəliblər. Rusiya həmişə Azərbaycan kənd təsərrüfatı məhsullarının ən çox satıldığı ölkə olub, ola bilsin ki, bu istiqamətdə də artım var".

İqtisadçı vurğuladı ki, bu tələbat növbəti əkində də nəzərə alınmalıdır: "Əgər əkin sahələri ilə bağlı problem varsa, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi müəyyən təşviq proqramları həyata keçirməklə daha çox soğan əkilməsinə nail ola bilər. Dövlət birbaşa müdaxilədən daha çox təşviqədiçi, stimullaşdırıcı addımlarla bu sahəni tənzimləsə daha effektiv olar. İxtiracın artırılması imkanı varsa, bu müsbət bir amildir, ölkəyə daha çox valyuta daxil olmasına imkan yarada bilər. Bu səbəbdən istehsalı artırmaq lazımdır. Sərhədləri bağlayaraq daxili bazarda qiymətləri qorumaq əlverişli addım deyil".

Ekspert onu da qeyd etdi ki, Türkiyə bazarının Azərbaycan məhsuluna olan tələbatı azala bilər: "Türkiyənin tələbatı daimi deyil, təxminən 2-3 aya orada yeni məhsul çıxacaq və Azərbaycan məhsulun ehtiyac qalmayacaq. Türkiyədə hava şəraiti, xüsusən də cənub bölgələrində Azərbaycandan daha əlverişlidir. Artıq müəyyən addımlar atılıb, soğan 8 lirədən 4-5 lirəyə enib. Bir neçə aydan sonra Türkiyəyə soğan ixrac etmək o qədər də sərfəli olmayacaq. Həmçinin Azərbaycanda da yeni məhsulun çıxması bazarda qiymətlərin tənzimlənməsinə səbəb ola bilər".

Qeyd edək ki, son məlumata görə, ölkədə illik 230 min ton soğan istehsal olunub. Əkin sahələrinə gəlincə, 123 min hektarda soğan əkilir, məhsuldarlıq isə hər hektara 16 sentner təşkil edir. Ölkənin illik soğan tələbatı isə 160 min tondur. İxtirac rəqəmlərinə görə, 2017-ci ildə ölkədən 56 min ton soğan ixrac olunmuşdu, 2018-ci ildə 40 min ton ixrac olunub. Çox güman ki, problemlərdən biri də məhsulun saxlanma yerlərinin az olmasıdır. Nəticədə istehsal edilən soğanın bir hissəsi xarab olur və bu da bahalaşmaya yol açır.

□ Nərgiz LİFTİYEVƏ,
Fotolar müəllifindir
Musavat.com

Bakıda kütləvi maliyyə fırlıdağı

"Zərərcəkmişlərin sayı yüzlərlədir"

Redaksiyamıza müraciət edən Bakı sakinini Faiq Məmmədov maliyyə fırlıdağının qurbanı olub. Əmək fəaliyyəti dövründə Azərbaycan Mərkəzi Bankında, Azərbaycan İpoteka Fondunda, Dünya Bankının layihəsində, dövlət və özəl şirkətlərdə çalışdığı qeyd edən Faiq Məmmədov bildirir ki, ümumi tanışlar vasitəsilə 2016-cı ildə tanış olduğu və özünü sahibkar kimi təqdim edən Bayramov Fuad Sabir oğlu bizneslə məşğul olduğunu bildirərək onu həmin biznesə investisiya qoymağa dəvət edib.

F.Məmmədov yazır: "Həmin şəxs özünü yüksək vəzifəli dövlət məmurunun adamı kimi təqdim etmiş, həmin vəzifəli şəxsə məxsus olan tikinti şirkətinin ("MƏK-AN" MTK) təchizatçısı olduğunu, Fəqan və Ramin (həmin şirkətin təchizat müdiri Rüstəmov Ramin Pənah oğlu) adlı şəxslərlə birlikdə təchizat işi ilə məşğul olduğunu bildirərək onların etibarını əldə edib. Fuad Bayramov vəzifəli şəxsə bağlı olan obyektin adlarını çəkir və bəzilərini həmin yerlərə apararaq icra olunan işlərlə tanış edirdi. Nəticədə 2016-cı

ilin aprel ayından 2017-ci ilin sonuna qədər biz ona müxtəlif layihələr üzrə vəsaitləri etibar etməyə başladıq. Aramızda olan müəyyən şəxslər vəsaitləri toplayaraq Fuad Bayramova təqdim edirdi. Sonuncu isə layihə bitdikdən sonra gəlirlə birlikdə vəsaiti geri qaytarırdı. 2017-ci ilin sonu Fuad Bayramov daha iri həcmli, qısa müddətli və gəlirli layihələr (bina tikintisi və təchizat işləri) təklif etdiyindən və daha çox vəsait lazım olduğunu bildirdiyindən, eyni zamanda uzun müddət formalaşmış etibara əsasən əlimizdə olan bütün vəsaiti ona etibar etdik. Lakin 2018-ci il fevral ayının orta-

larında ödəmə vaxtı çatdıqda Fuad Bayramov əvvəlcə pulun "MƏK-AN" MTK-da qalması bəhanəsi ilə ödənişi ləngitdi. Daha sonra isə ümumilikdə 5.327.229 (beş milyon üç yüz iyirmi yeddi min iki yüz iyirmi doqquz) ABŞ dolları maya məbləğində pulu ödəyə bilməyəcəyini bildirdi. Həmin məbləğin hamısının bir dəfəyə "yoxa çıxması"nın ağılabatan olmaması və ümumiyyətlə, o qədər pulun hansı şəraitdə və səbəblərdən "yoxa çıxması" ondan soruşulsa da, o bu suallara cavab olaraq gah şirkətdən pul gözlədiyini bildirir, sonda isə pulu "batırdığını" qeyd edərək konkret cavab

vermədi. Beləliklə, 100-ə yaxın ailənin dələduzluq yolu ilə ümumilikdə 5.327.229 (beş milyon üç yüz iyirmi yeddi min iki yüz iyirmi doqquz) ABŞ dolları pulu ələ keçirilmiş və insanlar çox pis bir vəziyyətə salınıblar. Nəticədə, zərərcəkmişlər məsələnin həll olunmasını görərək Daxili İşlər Nazirliyinə şikayət etmiş və şikayət əsasında Bayramov Fuad Sabir oğlu 2018-ci il mart ayının 31-də AR DİN Baş Mütəşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəsi tərəfindən AR Cinayət Məcəlləsinin 178.4 (dələduzluq) maddəsi ilə təqsirləndirilən şəxs qismində saxlanılıb, istintaqa cəlb edilib, Nərimanov Rayon Məhkəməsinin 02 aprel 2018-ci il tarixli qərarı ilə onun barəsində 4 aylıq həbs qətimkan tədbiri seçilib".

F.Məmmədov daha sonra yazır: "Lakin 1 ilə yaxın davam edən istintaq müddətində zərərcəkmişlərə vurulmuş zərər geri qaytarılmayıb. İstintaq ümumiyyətlə zərərcəkmişlərin dairəsini, zərərin məbləğini, qanunsuz yolla əldə edilmiş vəsaitin hara xərclənməsini müəyyən etməmiş, ən azı bu barədə zərərcəkmişlərə bugünkü heç bir məlumat verməmiş, onları zərərcəkmiş kimi tanımayıb. Bu azmış kimi ilk dəfə 2018-ci ilin iyul ayında, daha sonra oktyabr ayında, sonuncu dəfə isə bu ilin yanvar ayında BMCML-nin

Mərkəzi Bankın keçmiş işçisi ölkə rəhbərliyinə müraciət etdi: "Hər şeyim əldən gedib, ailəm və özüm ölümlə təhdid olunmuşam"

vəsətəti ilə Fuad Bayramov həbsdən ev dustaqlığına buraxılıb. Hazırda Fuad Bayramov azadlıqda rahat gəzir, bizim pulumuzun qaytarılması üçün heç bir iş görmür. İstintaq isə buna göz yumur. Fuad Bayramovu nadir hallarda da olsa tapa bilən zərərcəkmişlər ondan pul barəsində soruşduqda isə o, replika ataraq pulların onda olmadığını bildirir. Onun bu replikalara, AR Cinayət Məcəlləsinin 178.4-cü maddəsi üzrə xüsusilə ağır cinayətdə ittiham olunmasına baxmayaraq əlini-qolunu sallayaraq azadlıqda gəzməsi, indiyədək zərərin cüzi də olsa geri qaytarılmaması, istintaqın olduğu passiv aparılması bu işin arxasında doğrudan da böyük məmurların dayandığını güman etməyə əsas verir".

F.Məmmədov bildirir ki, qarşı tərəf onu hədələyir, ölümlə təhdid edir: "Söhbət 100-ə yaxın ailənin, yeni yüzlərlə şəxsin taleyindən, həyatından, dolanışığından gedir. Mənim hər şeyim əldən gedib, ailəm və özüm ölümlə təhdid olunmuşam. Aldadılmış insanlar stress içindədir, onların bütün var-yoxu əldən gedib, insanlar öz borc, kredit və digər öhdəlikləri yerinə yetirə bilməmək səbəbindən öz yeganə əmlaklarını satır. O cümlədən ailələr övladlarının təh-

sillə bağlı xərclərini ödəyə bilməməsi ciddi sosial problemlər yaradıb. 3 nəfər vəsaitin olmaması səbəbindən müalicə ala bilməyib və dünyasını dəyişib. Dünyadan köçmüş şəxslərin yerdən götürülməsi üçün onların sahibi olan zərərcəkmişlər vəsaitinin olmaması səbəbindən borclu olduqları halda yenedən borca girib. Aldadılmış insanların bəziləri intihar həddinə gəlib çatıb. Həmçinin aramızda 2 xərçəng xəstəsi, 1 ağır xəstə var ki, onların kritik vəziyyətlərini heç cür həll edə bilmirik".

Şikayətçi daha sonra yazır ki, zərərcəkmişlərdən pulu alıb Fuad Bayramova verdiyi üçün mənəvi məsuliyyət onun üzərindədir: "Zərərcəkmişlərin sayı yüzlərlədir. Xahiş edirəm qeyd olunan faktların ciddi şəkildə araşdırılması, zərərcəkmişlərə vurulmuş zərərin tam məbləğdə geri qaytarılması, təqsirkar şəxslərin məsuliyyətə cəlb edilməsi məsələsi dövlət başçısının diqqətinə çatdırılsın. Əlavə olaraq bildirirəm ki, zərərcəkmişlərin sayı qeyd olunan məbləğlə yekunlaşmır. Ancaq mənim stress içindədir, onların bütün var-yoxu əldən gedib, insanlar öz borc, kredit və digər öhdəlikləri yerinə yetirə bilməmək səbəbindən öz yeganə əmlaklarını satır. O cümlədən ailələr övladlarının təh-

□ KƏNAN,
Musavat.com

Bir neçə nəfərə qarşı dələduzluq edən qadın hakim qarşısına çıxarılıb. Atası alim olan həmin qadın özünü DTX işçisi və fond rəhbəri kimi təqdim edib. Musavat.com xəbər verir ki, Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində dələduzluqda ittiham edilən 1967-ci il təvəllüdü Mirzəyeva Sevinc Faiq qızının cinayət işi üzrə məhkəmə iclası keçirilib. Hakim Azad Məcidovun sədrliyi ilə keçirilən məhkəmə iclasında zərərçəkmişlər ifadə veriblər.

Zərərçəkmiş Surə Kərimova dindirilən zaman deyib ki, Azadlıq prospektində mağazası olub. O, geyim malları satdığını və Sevinc Mirzəyevanı da müştəri kimi tanıdığını deyib. Surə Kərimova qeyd edib ki, təqsirləndirilən şəxs bir neçə dəfə ondan alış-veriş edib və bundan sonra da aralarında münasibət yaranıb: "Nisyə də mal götürürdü. Bir müddət sonra gətirib pulunu ödəyirdi. Mənə yaxınlıqdakı binada yaşadığını deyirdi. Həmin bina da əllilər üçün verilmişdi. İki oğlunun olduğunu bilirdim. Münasibət yaranandan sonra Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətində işlədiyini dedi. Söylədi ki, əllil ailələrinin evlə təmin olunması üçün yeni fond yaradılıb. O, fonda rəhbər təyin edildiyini də söyləyirdi. Özünü nazirlərdən birinin yaxın qohumu, etibar etdiyi adamı kimi də təqdim edirdi".

Surə Kərimova ifadəsinin davamında qeyd edib ki, Sevinc Mirzəyeva əllilər üçün tikiləcək binada tanışlarına ev vermək imkanı olduğunu, həmçinin pensiya düzəldə biləcəyini də söyləyirmiş.

Zərərçəkmiş pensiya düzəltmək üçün Sevinc Mirzəyevaya pul verib: "Mənə pensiya düzəltmək üçün 3 min manat istədi. Mən də əvvəlcə 2 min verdim. Sonra da 250 manat verdim. Cəmi 2250 manat vermişəm".

Zərərçəkmiş Surə Kərimovaya verilən suallardan məlum olub ki, onun yaxın ailə üzvləri də zərərçəkmişdir. S.Kərimova kürəkəni Taleh Quliyevin əllilər

Atası alim olan dələduz qadınının ilginç əməlləri

üçün tikilən binadan ev almaq və gömrükdə işə düzəlmək məqsədi ilə Sevinc Mirzəyevaya pul verdiyini deyib.

Qeyd edib ki, Sevinc Mirzəyeva kürəkəni gömrüyə işə düzəltmək üçün 10 min istəyib: "Sevinc ilk olaraq işə düzəlmək üçün lazım olan sənədlərlə birlikdə 2 min manat lazım olduğunu deyib. Sonra bildim ki, həmin 2 minin əvəzinə kürəkəni ona mal verib. 1500 manatlıq kondisioner və 500 manatlıq geyim əşyaları verilmişdi".

Surə Kərimovanın dindirilməsindən sonra maraqlı məqamlar üzə çıxıb. Hakim xatırladı ki, ötən prosesdə Sevinc Mirzəyeva ifadə verən zaman bu işlərin günahkarı kimi Surə Kərimovanı göstərib. Sevinc Mirzəyeva deyib ki, Surə Kərimova onun adından istifadə edib və bir neçə nəfərdən pul alıb.

"Surə məni öz qohumlarına DTX işçisi kimi təqdim edib. Çünki özü deyirdi ki, qohumları ona inanmır. Buna görə də mə-

nim adımdan istifadə edib pul alıb. Mən heç kimə pensiya düzəltmədim", - deyə Sevinc Mirzəyeva qeyd edib.

Surə Kərimova isə deyilənlərin yalan olduğunu söyləyib: "Mən elə söz deməmişəm. Onun DTX-da işləmədiyini mən öyrənmişəm. Orada tanışlar var idi. Öyrəndə dedilər ki, Sevinc Mirzəyeva adlı işçi yoxdur. Onu öyrəndim ki, Sevinc alim Faiq Mirzəyevin qızıdır".

Bundan sonra Sevinc Mirzəyeva danışıb və Surə Kərimovanın ünvanına ittihamlar səsləndirib: "Surənin oğlu Vergilər Nazirliyində işləyirdi. "Topaz"da 130 min uduzduğuna görə işdən çıxarmışdılar. Borcluların əlindən oğlunu bağda gizlədirdi".

Məhkəmədə digər zərərçəkmiş Alimə Məmmədova da ifadə verib. Alimə Məmmədova deyib ki, Sevinc Mirzəyevanı mağazada işləyən Surə Kərimova vəsiyyəti ilə tanıyıb: "Mən müştəri kimi Surənin mağazasına gedirdim. Uzun zaman idi, onu tanıyırdım.

"Qumarda 130 min uduzduğuna görə nazirlikdən çıxarıldı" - məhkəmədən qeydlər

Mənim qardaşım Qarabağ döyüşçüsüdür. Ona pensiya düzəltmək istəyirdim. Qardaşım bu vaxta qədər imkan vermirdi ki, ona pensiyası ala. Deyirdi ki, pensiya almaq üçün döyüşməyib. Artıq vəziyyəti ağırlaşdırıb. Bir gün Surənin mağazasına gələndə onun telefonla danışdığını gördüm. Çox sevindirirdi. Danışığını bitirdi və biz söhbət elədik. Söhbət qardaşımın xəstəliyindən düşdü. Mənə qardaşımın pensiya düzəltməyi təklif elədi. Sevincin bu işi görəcəyini dedim. Mən də razılaşdım".

Alimə Məmmədova suallara cavab verərkən məlum olub ki, o, qızına, qayınanasına da pensiya düzəltmək, əllilər üçün tikilən binadan ev almaq üçün də pul verib. Onun ümumilikdə 19500 manatı Sevinc Mirzəyevaya verdiyi məlum olub. Məhkəmə prosesi davam etdirilir.

Qeyd edək ki, Sevinc Mirzəyeva Cinayət Məcəlləsinin 178.2.4-cü (Dələduzluq: xeyli miqdarda ziyan vurmaqla törədildikdə) maddəsi ilə ittiham edilir. Sevinc Mirzəyevanın əməli məhkəmə istintaqında sübuta yetirilərsə, onu üç min manatdan beş min manatadək miqdarda cərimə və ya əmlakı müsadirə olunmaqla və ya olunmamaqla 3 ildən 7 ilədək müddətə azadlıqdan məhrum etmə cəzası gözləyir.

□ İLKİN MURADOV,
Musavat.com

Futbol millimizin yeni xorvat məşqçisindən nələr gözləyək?

Fazil Mustafa: "Azərbaycanın 2020-yə getməsi qeyri-realdır"

Elçin Cəlilov: "Milli üçün lazımı material yetişmir"

Futbol üzrə Azərbaycan milli komandasına baş məşqçi gətirilən xorvatıyalı Nikola Yurçeviç ətrafında müzakirələr davam edir. Onun təyinatının milli komanda üçün uğurlu olub-olmayacağı yönündə müxtəlif mövqelər var.

Fəaliyyətinin necə olacağı məlum olmayan Yurçeviç tənqid edənlər də az deyil. Onun 2020-ci ildə Azərbaycan

Avropa çempionatının finalına gedə biləcəyi barədə ümidli danışması da gündəmə çevrilib. Çoxları hesab edir ki, yeni məşqçinin fəaliyyətini gördükdən sonra onun barəsində nəse danışmaq olar.

Futbola yaxından maraqlanan Böyük Quruluş Partiyasının sədri, deputat Fazil Mustafa məsələnin mürəkkəb olduğunu söylədi: "Gələn məşqçi müddətəndən sonra ortaya qoyduğu oyunlar üzrə müzakirə edilir. İndidən qiymət vermək doğru olmazdı. İndiki şərtlərdə Azərbaycanın 2020-yə getməsi qeyri-realdır. Çünki bəzi reallıqlar var ki, biz hələ ona çatmamışıq. Amma hər halda, Azərbaycan futbol sahəsində müəyyən irəliləyişlər əldə edib. Çalışmaq lazımdır ki, bu davam etsin. Yeni məşqçi təzə gəlib, araşdırır və layiqli olanları milli komandaya seçəcək. Buna ümid edirəm".

Futbolpress.az-ın baş yazarı Elçin Cəlilov bunları dedi: "Millinin yaxşı nəticələr qazanması iki əsas amildən qaynaqlanır:

1. Ənənə
2. Daimi yetişdirilən futbolçu

Ənənəmiz pis-yaxşı var. Düzdür, qonşu ölkələrə nisbətən, elə çox öyünə biləcəyimiz ənənə deyil, lakin olub. Ancaq ikinci meyarda daim axsamışıq. İstənilən mütəxəssisi millinin rəhbərliyinə təyin etsən, o, əlindəki materialla arzulanan nəticəni verə bilməz. Təsədüf bir neçə yaxşı məqam olacaq, lakin proses davamlı olmayacaq. Bunun üçün əvvəlcə sistem formalaşdırılmalıdır. Ölkə çempionatında 8 klub iştirak edir. Bunun da yarıdan çoxunun büdcəsi əsasən, AFFA-nın dəstəyi ilə SOCAR-dan ayrılır. Belə də idman prinsipi pozulur. Mən sağlam və rentabelli rəqabət mühitini nəzərdə tuturam. Ona görə də milli üçün lazımı material yetişmir. Yeni gələn məşqçinin isə siri qutu olduğunu dəfələrlə qeyd etmişik. Ya bir neçə xoşagəlmən nəticəyə nail ola bilər, ya da fiaskoya. Lakin böyük və davamlı uğurdan qətiyyən söhbət gedə bilməz".

□ CAVANŞİR ABBASLI,
"Yeni Musavat"

Sabirabadda sahibkar bədbəxt hadisənin qurbanı oldu

Dünən günorta saatlarında Sabirabad rayonunun Muğan Gəncəli kəndində mağaza sahibi bədbəxt hadisə nəticəsində dünyasını dəyişib. Virtualaz.org-un məlumatına görə, 38 yaşlı sahibkar Mirzəyev İlqar Əlizadə oğlu mağazasında aparılan tikinti işləri zamanı üzərinə dəmir parçası düşməsi nəticəsində dünyasını dəyişib.

Bədbəxt hadisə İlqar Mirzəyevə məxsus mağaza bu yaxınlarda elektrik qısaqapanmasından yandıqı üçün tikinti-bərpa işləri aparılarkən baş verib.

Yaxın gələcəkdə bu peşələr tarixə qovuşacaq

Məlum olduğu kimi, son illərdə dünyada süni intellekt və texnologiyada çox mühüm irəliləyişlər əldə edilib. Nəticədə insan əməyi ilə həyata keçirilən peşələr sıradan çıxmaq təhlükəsi ilə üz-üzə gəlib.

Belə ki, bir çox istehsalat artıq robotlara köçürülüb, süni intellektdən daha çox istifadə ediləyə başlanılıb. Mütəxəssislər qeyd edir ki, yaxın illərdə işsizlərin sayı tədricən artacaq, bir çox müasir peşələr tarixə qovuşacaq.

Musavat.com Türkiyə mətbuatına istinadən onlardan bir neçəsini təqdim edir:

1. Mühasibatçılar və analitiklər: hazırda dünyada mühasibatla yaxından əlaqəli olan hesablamalar və pul əməliyyatları daha çox rəqəmsal texnologiyaya tərəfindən həyata keçirilir. Beləliklə, mühasiblər və analitiklər yaxın vaxtlarda işsiz qalacaq, çünki bütün hesablamalar, təhlillər kompüter qeydiyyatı, müxtəlif proqramlar vasitəsi ilə aparılır.

Elektron avadanlıqların dərsliklərinin hazırlanmasından yardım kitabçalarını düzəltmək üçün bir çox işi edən texniki yazıçılar sənətə süni intellektdən əl atacaqlar. Proqramlarla birlikdə cihazların bütün texniki məlumatları cihazların özləri tərəfindən yaradılacaq.

2. Texniki yazarlar: elektrik avadanlıqların dərsliklərinin hazırlanmasından, yardım kitabçalarının düzəldilməsində çalışan

texniki yazıçılar da işsiz qalacaq. Çünki artıq bu işi süni intellekt vasitəsi ilə həyata keçirməyə başlayıblar.

3. Katiblik: direktorların sağ əli olan katibələrin də artıq işsiz qalmaq təhlükəsi yaranıb. Belə ki, bu işi artıq ağıllı katibələr görməyə başlayıb. Görünən budur ki, artıq direktorlar menecerlərin görüşlərini tənzimləyən, xatırlatmanı verən, səyahətləri təşkil edən, elektron poçtlara cavab verən

ağıllı katibələrə üstünlük verəcək.

4. Notariuslar: müəyyən işlərin rəsmiləşdirilməsində rol oynayan notariuslar da texnoloji inkişafdan əziyyət çəkəcəklər. Belə ki, rəqəmsal yazışmalar, elektron imzalar notariusların taxtını sarsıdacaq.

5. İqtisadçılar: daim təhlillər, pul və valyuta məzənnələrinin içərisində olan iqtisadçılar yerini süni intellekt iqtisadçılara verəcəklər. Orta və uzunmüddətli meyl analizini düzgün hesablayan süni intellekt proqramları səhmlər və satınalma proseslərində də əhəmiyyətli rol oynayacaq.

6. Satış məsləhətçiləri: artıq mağazalarda və şöbələrdə real satış məsləhətçiləri yerinə sizlə robotlarla maraqlanacaq. Məhsulların seçimində və axtardığınızı tapmaqda kömək edən robotlar, alış-verişdə də yeni bir dövr açacaq.

7. Əmlakçılar: əmlakçılar da artıq süni intellektin təhdidi altındadır. Belə ki, artıq virtual daşınmaz əmlak tətbiqləri ilə indi 3 ölcülü evinizə gedə və evinizi uzaqdan istifadə edibləmək təhlükəsizlik və açar sistemləri idarə edə bilərsiniz.

□ XALİDƏ,
Musavat.com

İş yeri, orada yaradılan mühit hər zaman önəmli olub. Xüsusən də məvacib, şərtlər, demokratik atmosfer bir işçinin məhsuldarlığı üçün vacib elementlər sayılıb. "Yeni Müsavat" CNN Türkcəyə istinadən dünyadakı ən qəribə müdirlər barədə dosyeni təqdim edir.

ABŞ-da, Seattle'da Gravity adlı bir texnologiya şirkətinin qurucusu və rəhbəri olan Dan Price insan qaynaqları departamentindən gələn "işçilərin bədbəxt olması ilə bağlı" analiz sənədi ilə tanış olandan sonra unikal addım atıb. O, öz məvacibini hardasa sifirə qədər azaldıb və hər kəsə yüzə 400-ə qədər məvacib artımı edib. Pricenin bu radikal qərarı nəticəsində şirkətdəki ən aşağı məvacib aylıq 18 min, illik 70 min dollar olub.

Hər il məvacib xaricində 7 min 500 dollar mükafat

FullContact şirkətinin rəhbəri Bart Lorant isə hər kəsi istirahətə çıxmağa məcbur edir və bunun üçün işçilərinə hər il məvacib xaricində 7 min 500 dollar ödəyir. Amma iki şərti var: birincisi bu tətillər, həqiqətdən də yaxşı bir tətillər olacaq və işçilər yaxşı tətillər keçirdiklərini sübut edəcəklər. İkincisi də, iki həftə boyunca bir dəfə də elektron məktuba cavab verməməli, şirkətdən heç kimlə əlaqə qurmamalıdır. Lorant bir müsahibəsində aşağıdakıları deyib: "Bunu işçilərimin xoşbəxtliyi üçün yox, işimin uğuru üçün etdim. Və gözlədiyim nəticəni də aldım".

İşçilərinin 80%-i evindən çalışır

Netflix Dijital firması şirkətin bütün siyasətini "ofissizlik" və "iclassızlıq" üzərində qurub. Bunun ardınca media dünyasının başqa bir nəhəngi olan Virgin Group'un rəhbəri Riçard Branson işçilərinə ofisə gəlməyi qadağan edib. O, bildirib ki, təcili bir vəziyyət olmadıqda, iclas keçirməyəcək və işçilərinə də bir araya gətirməyəcək. Hazırda Virgin Group şirkəti işçilərinin 80 faizi evdən işləyir.

6 min 400 nəfər işçiyə 15 milyon dollarlıq tətillər hədiyyəsi

"Tiens Group Company"nin sahibi, məşhur çinli milyarder Li Jinyuan şirkətinin 6 min 400 nəfər işçisi ilə birlikdə eyni anda Fransaya tətillərə gedib. Məşhur iş adamının bu səxavətinə isə şirkətin quruluşunun 20-ci ildönümü səbəb olub. Maraqlıdır ki, 6 min 400 nəfər işçinin Fransa və Monako tətillərinin maliyyəti 15 milyon dollar olub.

Başqa bir toplu tətillər həvəskarı isə məşhur televiziyaçı Oprah Vinfreydir. O, isə şirkətin yox, özünün 55-ci ad günündə 15 günlük bir Ağdəniz turu təşkil edib və 1700 işçisini də özü ilə aparıb. Nəhəng bir gəmi ilə Türkiyədən İspaniyaya bütün Ağdəniz sahillərini dolaşan heyətin tək bir əməkdaşının tətillərinin maliyyəsi isə 7 min dollar olub.

Bu da onların xəsis versiyası...

ABŞ-da aparılan müşahidələr göstərir ki, hər 4 ameri-

canlı milyonerlərdən biri orta sinif nümayəndələrindən fərqli olaraq daha az alış-veriş edir. Milyonerlərin həyata dair

qərarları üzərində təsirli deyil. The Luxury Institute'un araşdırmasında məlum olub ki, varlıların 80 faizi güvənli hesab et-

məlinə imza atıb. 6 yaşında iken Coca Colaları 5 sentlik gəlirlə sataraq pul qazanmağa başlayıb. Hələ də 1958-ci

Onlar dünyanın ən gəlgin müdirləridir

Biri işçilərinə milyonlarla dollarlıq tətillər hədiyyə edir, o biri almaz...

İşçilərin uşaqlarının universitet xərclərini ödəyən müdir

Boxed adlı oyun şirkətinin rəhbəri Chieh Huangın addımı isə olduqca fərqli olub. Belə ki, o, işçilərinin daha çox öz uşaqlarının gələcəyi ilə bağlı narahatçılıq keçirdiyini hiss edib. Günlərin bir günü o, 1222 işçisinə heç gözləmədikləri bir anda bu açıqlamanı verib: "Neçə uşağınızın olmasının və onların xərclərinin nə qədər olmasının heç bir önemi yoxdur. Onların bütün universitet xərcləri mənim üzərimdədir". Huang məhz bu hərəkətinə görə 2015-ci ilin ən yaxşı müdiri seçilib.

Single Platform adlı start-upın qurucusu və rəhbəri Riley Cerilli isə şirkətinin sifirindən qurub, 100 milyon dollara satıb. Özü heç bir pul almada, bu məbləği işçiləri arasında bölüşdürüb. Bölmə zamanı işçilərin iş stajı, performansları da nəzərə alınıb. Maraqlıdır ki, ən yüksək məbləğ 1 milyon dollar, ən aşağısı isə 10 min dollar olub.

İşçilərə ev, maşın, almaz...

Almaz taxanların dünyanın ən varlı adamları, onu çıxaranların isə ən kasıb olmaları iqtisadi ədalətsizliyin ən böyük simvollarından biri sayılır. Ancaq Divalide vəziyyət fərqi qəribədir. Almaz şirkəti Divali bütün işçilərinə lotoreya ilə 570 maşın, 200 ev və 300-dən çox almazdan hazırlanmış lələ-cəvahirat hədiyyə edib. Üstəlik, bunun üçün xüsusi bir səbəb də olmayıb.

Hər şey pul, tətillər deyil hər halda. Önəmli olan niyyətdir. Kiçik bir texnoloji şirkətin qurucusu olan Dan Rice və həyəti bir Game of Thrones azarkeşi idi. Həm özünün, həm də heyətinin bu aludəçiliyini görüb, o, bazar ertəsi günü yayımlanan veriliş izləmək üçün ildə 10 gün (10 bölüm üçün) işə gəlməyi qadağan edib.

kalı milyonerdən biri 100 dollardan baha olmayan ayaqqabı geyinir və hər 10-cu isə öz kostyumuna maksimum 200 dollar pul ödəyir. Yalnız 50 faiz milyoner 240 dollardan baha olmayan saat almağa razıdır və onların üçdə bir hissəsi hələ 3 ili tamam olmamış avtomobil istifadə edirlər.

Varlıların harada yaşamasına gəlincə, qeyd edək ki, onlar daha çox London və Nyu-York şəhərlərini tərcih edirlər. Araşdırmalara görə, dünyada illik xərclənə biləcək sərvəti 100 milyon dollardan çox olan 63 min nəfər yaşayır. Bu adamların toplam sərvətləri isə 39,9 trilyon dollar təşkil edir.

Rəqəmlərlə bu qədər. Bu günlərdə mərkəzi Nyu-Yorkda olan The Luxury Institute maraqlı bir araşdırma hazırlayıb. Həmin araşdırma görə, sərvət sahibləri və milyarderlərin lüks həyat tərzilə bağlı bir çox yanlışları var. Yanlışların sıralaması isə belədir:

1. Varlılar pulu asanlıqla qazanıb, asanlıqla xərcləyirlər. Halbuki onlar nəyisə satın almadan öncə yanlarında çalışan araşdırmaçıları onlara məlumat verir, ən ucuz və sərfəlisini alırlar.

2. Varlılar başqa bir aləmdə yaşayan harınlardır. Bu da ele birinci bəndəsinə bənzər bir yanlışdır. Əslində varlılar

ən böyük narahatlığı isə uşaqlarını yaxşı yetişdirmək, yaşadıqları həyat standartını qoruya bilmək, eyni şəkildə valideynlərinin də yaşlılıqlarında rahat yaşayışını təmin etməkdir.

3. Milyonerlər üçün bir malın bahalı olması hər şeydən önəmlidir. Bunun yanlışlığını isə iqtisadi araşdırmalar ortaya qoyub. Varlılar həyat təcrübəsinin də qatqısı ilə keyfiyyətli malı dərhal ayırd edə bilir. Onların qabağına onlarla marka qoysan, mütləq ən keyfiyyətliyi seçəcəkdir.

4. Varlı müştərilər heç vaxt müştəri məmnunluğu ilə bağlı rəy sorğularına qatılmırlar. Əksinə, əksər varlı müştərilər savadlı olduqları üçün bilirlər ki, markanın önəmini bu cür rəylər müəyyənləşdirir. Ona görə də maksimum aktiv olurlar.

5. Milyonerlər internetdən çox istifadə etmirlər. Bu da yanlış bilgidir. Vaxtının çoxunu işləməklə keçirən varlılar onlara zaman qazandıra biləcək hər şeydən istifadə edirlər. Bunların sırasında isə internet üst yerlərdədir. Onlar internetə daha çox lüks mallar, lüks xidmətləri axtarmaqla yanaşı, işlərini daha sürətlə istifadə etmək üçün baş vururlar. Yəni bank əməliyyatları və internet vasitəsilə alış-veriş üçün...

6. Bazar araşdırmaları və rəyləri varlıların satın alma qə-

rarları üzərində təsirli deyil.

7. Lüks marka sahibləri sadəcə ən varlıları hədəf almırlar. Əslində araşdırmalar göstərib ki, savadlı və həyatı anlayan varlılar üçün uşaqlarını, sağlamlıq yaşayış tərzini daha çox önəm daşıyır.

"Forbes" jurnalında tez-tez ən varlı adamların sırasında yer alan, 67,8 milyard dollarlıq sərvəti ilə birinci olan Karlos Slim 12 yaşından bu günə qədər yediyi, içdiyi və aldığı paltarlar da daxil olmaqla bütün xərclərini bir kənar qeyd edir. 13 ildən sonra dünyanın ən varlı insanı ünvanını əldən qaçıraraq ikinci olan Bill Geyts isə dünyanın ən bahalı evində yaşayıb. Amma özəl bir təyyarəsi, gəmiyi olmayıb. Heç lüks partilərə də qatılmayıb. Sərvəti 56 milyard olan Geyts gündə 17 saat çalışıb və saniyədə 250 dollar qazanır. Dünyanın ən varlıları siyahısında üçüncü olan Varren Buffett isə maliyyə dünyasının dahisi adlandırılır. Amma bu dahi 20 ildir eyni pul qabından istifadə edir.

1930 təvəllüdü iş adamı Varren Buffett isə öz sərvətinin 31 milyard dollarını Bill & Melinda Gates Vəqfinə keçirməklə ABŞ-da bu günə qədərki ən böyük xeyriyyə

idə satın aldığı 31 min 500 dollarlıq evdə yaşayır. Varren harasa getmək üçün sürücüdən istifadə etmir. Bazaq da dediyimiz 20 ildir eyni pulqabından istifadə edir. Və ən maraqlısı: günorta yeməyini yemək üçün özünün idarə etdiyi maşınla McDonalds-a gəlir.

Düzdü, bazaq Paris Hiltonu alış-veriş xəstəsi kimi təqdim etdik. Amma onun barəsində də bilmədiklərimiz var. 50 milyon dollarlıq bir sərvətə sahib olan, 1981-ci il təvəllüdü Paris Hiltonun gördüyü işlər sırasında modellik, müğənnilik, aktrisalıq da var. Hər səhər 6-da yuxudan oyanır. O ərfədə hansı işlə məşğul olursa, səhər saatlarında o işin dalınca gedir. Cəmi bir gecədə qatıldığı bir məclisə və ya tanıtım tədbirinə görə 1 milyon dollar qazana bilir. Elə bunun nəticəsidir ki, Hiltonun 6,2 milyon dollarlıq evində 200 kvadrat metr sahəyə malik bir geyim otağı var. Həftədə orta hesabla 30 saatını alış-veriş sərf etsə də, bu, sərvətini azaltmır. Əksinə, bezi markalar ona öz mallarını havayı verirlər ki, reklam olsun. Məhz bu cür məsuliyyətsiz davranışlarına görə bu xanım babası Barron Hiltonun 335 milyon dollarlıq sərvətindən məhrum edilib.

□ **Sevinc TELMANQIZI,**
"Yeni Müsavat"

MÜSAVAT

Son səhifə

N 38 (7208) 18 fevral 2019

Uşağı dəyişik düşdü, 8 ay sonra tapdı

Kəçən il Salvador-da körpələri dəyişik düşmüş britaniyalı ata və onun arvadı keçirdikləri iztirablarını BBC ilə bölüşüblər. Richard Cushworth və onun salvadorlu arvadı Mercy oğulları Moses ilə yalnız indi ABŞ-da evlərinə dönə biləblər. Mosesin onların uşağı olması DNT yoxlaması nəticəsində sübut olunub. Moses başqa körpə oğlanla doğum evində dəyişik düşüb. Ata-ana doğum kağızını əldə etmək üçün 8 ay gözləməli olublar.

Hər iki körpə həqiqi valideynlərinə qaytarılıb. Uşağın anası, xanım Cushworth BBC-ə "qayğısını çəkdiyi, yedizdirəndi, sevə-sevə çimizdirəndi uşağın onun olmadığını" biləndə keçirdiyi hisslərdən danışdı. "İki fikir məni düşündürdü - mənə olan uşağın aqibəti necə olacaq və bəs mənim uşağım haradadır?" - o deyib.

Cushworth ailəsində uşaq Salvador-da, 2015-ci ilin may ayında doğulub. Təzə doğulmuş körpənin ilk gecəsi hospitalda keçəndə, ertəsi gün naməlum səbəblərdən uşaq başqa bir körpə ilə dəyişik düşüb. Nəticədə ana Cushworth evinə özge körpəni aparıb. Ata-ana deyir ki, son nəticədə həqiqi uşaqları ilə evlərinə dönə bilmələri onlar üçün bu ağrılı əhvalatın "xoşbəxt sonluğu" deməkdir. Körpələrin hansı səbəbdən səhv düşməsi anlaşılmaz olaraq qalır. İki həftə bundan əvvəl doğuşu qəbul edən həkimə qarşı irəli sürülmüş ittiham ləğv olunub.

Optimistlər az xəstələnirlər

Optimistlər, yeni nikbin ruhlu insanlar daha az xəstələnirlər və ağrını daha zəif hiss edirlər. ABŞ-ın Pitsburq Universitetinin araşdırmaları nəticəsində məlum olub ki, həyatın çətinliklərinə nisbətən yüngül yanaşanlar, bədbin və əsəbi insanlara nisbətən viruslu infeksiyalara 3 dəfə az yoluxurlar.

Alimlər hətta eksperiment də keçiriblər. Onlar üzərində təcrübə keçirdikləri insanları qəsdən virusa yoluxdurublar. Optimistlərin ekseriyətinin immuniteti virusa qalib gəlib. Pessimistlər isə bərk xəstələniblər. Başqa bir araşdırma daha sensasiyalı nəticə verib. Sən demə, eyni zədə almış optimist və pessimistlər ağrını müxtəlif cür hiss edirlər. Gələcəyə böyük ümidlərlə, nikbinliklə baxan insanlar ağrını zəif hiss etdikləri halda, bədbin olanlar güclü ağnırdan şikayətlənirlər. Əhval-ruhiyyəsi yüksək olan

adamlar cərrahiyyə əməliyyatları və travmalardan sonra da daha tez sağalır, nadir hallarda xərcəng və infarkta düşürlər.

Yel Universitetinin araşdırmaları isə göstərib ki, qocalıqdan qorxma-

yan və qocalma əlamətlərini təbii, normal və qarşısını almaq mümkün deyil kimi qəbul edənlər digərlərinə nisbətən daha gec qocalır və çox yaşayırlar. Ümumilikdə isə yaxşı əhval insan ömrünü minimum 7 il uzada bilər.

Əvvəl bronxit oldu, sonra iflic vurdu

İngiltərədə bir qadın bronxit xəstəliyinə tutulub və xəstəxanada iflic vəziyyətə düşüb. Onun hekayəsini "The Sun" nəşri yazıb. Delayla Korkeri 2018-ci ilin fevralında xəstəxanaya müraciət edib. Həkimlər 47 yaşlı qadını müayinə edərək, onun bronxit olduğu nəticəsinə gəliblər. O, həkimlərin məsləhətinə əməl edib və yaxşılaşdığını düşünüb.

Bir ay keçəndən sonra Korkeri dostları ilə kafeyə gedib və yemək ona hədsiz dərəcədə yumşaq gəlib. "Məni isti bürüyürdü. Amma həmin gecə evə gəldim və əlimi isti suya salanda o, mənə buzlu kimi göründü. Mən isti suyu açdım və mənə elə gəldi ki, o, mənim əlimi yandırdı. Bununla yanaşı, mən metal əşyalara toxu-

nanda da mənə elə gəlirdi ki, əllərim yanır".

Növbəti gün o, barmaq uclarının həssaslığını itirib. Ardınca bu durum onun əllərinə və ayaqlarına doğru yalınlaşmağa davam edib. Qorxmuş qadın dərhal yaxınlıqdakı xəstəxanaya müraciət edib. Həkimin beş dəqiqəlik müayinəsindən sonra onu evə yazıblar.

Növbəti gün Korkeri hiss edib ki, bu ağrıya görə yeriyə bilmir. O, yenidən həkimlərə müraciət edib, amma bu dəfə başqa həkimə gedib. Həyata keçirilən rentgen, MRT, qan analizi nəticəsində həkim müəyyən edib ki, qadında Qiyna-Barre sindromu var. Belə ki, bu xəstəlik nəticəsində orqanizmin immun sistemi infeksiya yayır və bu, sinir sisteminin zədələnməsinə səbəb olur.

Həkimlər pasiyentin müalicəsinə başlayanda onun tamamilən iflic olduğu üzə çıxıb. Əlləri, ayaqları, gözləri, üzü və böyrəkləri tamamilən funksiyasını itiribmiş. O, hətta gözlərini belə qırpırdada bilmirmiş: "Mən xəstəxanaya düşməmişdən iki həftə əvvəl bronxiddən əziyyət çəkirdim. Həkimlər isə iddia edirlər ki, respirator xəstəlik bu kimi nəticələr yarada bilər".

Qadın xüsusi sakitləşdiricilərdən istifadə edib ki, bu da ona panik atakla mübarizə aparmağa yardım eləsin. Xəstəxanada keçən üç həftədən sonra onu reabilitasiya mərkəzinə köçürüblər. Orda qadın təxminən bir aya yaxın vaxtını bərpa olunmağa sərf etdi. O, hər gün fizioterapevt və loqopedlə məşğul olub. 2018-ci ilin aprelində isə onu evə buraxdılar.

QOÇ - Saat 12-yə qədər uzaq səfərə çıxmaq planlarınızı reallaşdırmağa çalışın. Sonrakı müddət isə bu baxımdan səmərəli deyil. Evdə təmir aparmaq üçün bu təqvimin böyük əhəmiyyəti var.

BUĞA - Kollektiv gəzintilərə çıxmaq üçün əlverişli tarixdir. Buna əməl etməklə sürprizlərlə rastlaşacaqsınız. Günortadan sonra maraqlı situasiyaların iştirakçısına çevriləcəksiniz.

ƏKİZLƏR - Yaxşı olar ki, əsas vaxtınızı ev şəraitində keçirəsiniz. Uzaq yola çıxmaq, riskli hərəkətlər etmək, yeni işlərə başlamaq məsləhət görülmür. Səhhətinizə qayğı göstərin.

XƏRÇƏNG - Səhhətinizlə bağlı xırda problemləriniz gözlənilsə də, özünüzdə diqqət yetirməklə bu kimi mənfi fəsadları aradan qaldıra bilərsiniz. Çalışın ki, gün ərzində ağır fiziki işlərə girişməyəsiniz.

ŞİR - Fiziki işlərə başlamaq, yeni müqavilələr bağlamaq üçün o qədər də münasib təqvim deyil. Ümumiyyətlə, riskə getmək olmaz. Üstəlik də Ay bürcünüzdə qərar tutubsa, daha tədbirli olmalısınız.

QIZ - Astroloji göstəricilər sizin zodiaka məsləhət görür ki, əsas üstünlüyü sevgiyə yönəldəsiniz. Dardüşüncəli insanlara əhəmiyyətsiz yanaşın. Gələcəyə isə tam ümidlə baxın.

TƏRƏZİ - Maddi problemlərinizin qabarmasından narahət olmayın. Çünki ayın ikinci yarısında bu istiqamətdə uğurlarınız artacaq. İndi yalnız görəcəyiniz işləri konkretləşdirə bilərsiniz.

ƏQRƏB - Ailə-sevgi münasibətlərində vəziyyət tamamilə xeyrinizə cərəyan edəcək. Kənar təsirlərə aludə olmayın və köməyə ehtiyac duyan yaxınlarınıza sədaqətliliyinizi göstərin. Özünüzdə zəif sanmayın.

OXATAN - Ayın ən uğurlu gününü yaşayacaqsınız. Bir tərəfdən maraqlı görüşlər, digər tərəfdənsə perspektivli sövdələşmələr sizi sevindirəcək. Büdcənizdə müəyyən qədər artım da mümkündür.

OĞLAQ - Qohumluq münasibətlərində səxavətli olmağınız məsləhətdir. Hansısa şəxsi probleminizi qabartmaqdan daha bəşəri ideyalarla məşğul olun. Nahardan sonra qazanmaq ehtimalınız var.

SUTÖKƏN - Bürcünüzün ən uğurlu günlərindən birini yaşayacaqsınız. Qarşılıqlı münasibətlərdə yaranmış müsbət çalarlar ovqatınızı xeyli yüksəldəcək. Qərarlarınızda qətiyyətli olun.

BALIQLAR - Tay-tuşlarınızla müəyyən mübahisələriniz gözlənilir. Özünüzdə qalmaqallara istiqamətləndirməyin. Saat 13-dən 17-yə qədər şəxsi işlərinizdə əsaslı dönüş yaranmağa bilər. Pul sövdələşmələri uğurludur.

Qoroskop

(18 fevral)

Səbuhi Rəhimli

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Yuxu dərmanı içirsinizsə...

ABŞ-dakı Harvard Universiteti ilə Fransadakı Bordo Universiteti ortaq bir araşdırma hazırlayıb. Araşdırmaya görə, yuxu dərmanı insanların yaddaş, davranış pozğunluğu və özünü idarə etmə çətinliyi yaradır.

Araşdırma hələ bu xəstəliyə tutulmamış 70-78 yaşlarındakı 1063 adam üzərində aparılıb. Məlum olub ki, yuxu dərmanı qəbul edən insanlarda bu cür hallar 15 il içində 50 faiz artıb. Alimlər hesab edirlər ki, bunun səbəbi yuxu dərmanının yan təsirlərində ola bilər.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Zahid SƏFƏROĞLU
Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.755

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Son dəqiqə" MMC-nin mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.